ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3955 5/17 ՄԱՐՏ 1899 5 ԶԻԼԿԱՏԷ 1316 ՈՒՐԲԱԹ

در علیه‌ده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաշունեկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղ.ռ
» » վեցամսեայ. 70 »
» » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրք
» վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի հաշւոյ 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ.

«ՊՏՂԱՏՈՒՆԵՐԸ»

Հայրապետական Կոնդակը զոր հրատարակեցինք երեքշաբթի օրուան թիւով, թէեւ Թիֆլիզի առաջնորդին ուղղուած է և կը վերաբերի մասնաւորապէս Վանքի մայր եկեղեցին թաղուող բարերարներուն և թաղուիլ ուզող ոչ-բարերարներուն, բայց անուղղակի յանձնարարութիւն մըն է զոր մեր Եկեղեցւոյն Հոգեւոր Պետը կ'ընէ ընդհանուր հայ եկեղեցականութեան։ Ու շատ պատշաճապէս կը յիշեցնէ մեծագործ հանգուցեալներու համար մեր տաճարներուն մէջ երգուող աղօթքը, իր պարզութեան մէջ իմաստալից և ազդուիչ. «Ողորմեա՛ զեկեղեցի շինողաց, սպասաւորաց, երախտաւորաց, պտղատուից և այնոցիկ որք ընդ հովանեաւ սրբոյ տաճարիս են հանգուցեալք»։

Հին օրերու բարեպաշտական ու մարդասիրական զգացումները անգամ մըն ալ յիշեցնելու համար, գեղեցիկ պատեհութիւն մը գտեր է Ս. Կաթողիկոսը իր Կոնդակին մէջ զետեղելով այդ եկեղեցական երգին գոնէ քանի մը բառերը, որոնք լրագրութեան մէջ պիտի արտատպէին բնականաբար, մեր առօրեայ խոհերուն ու տպաւորութեանց առարկայ դառնալու։ Քիչ անգամ այսքան ներդաշնակ կերպով կը զուգադիպին պէտքերը ու պարտականութիւնները, ինչպէս այս օրերուն մէջ ուր ջերմեռանդութիւնը ու բարեգործութիւնը այնքան ուշադրութեան առարկայ եղած են, միտքերէն աւելի՝ սիրտերուն։ Հարուստ մահեր կը պատահին առանց տեւական հետք մը ձգելու ու դաւանափոխական հոսանքներ կը կազմուին չքաւորութիւնը ցոյց տալով իբրեւ արդարացում, եթէ երբեք արդարացում կայ մայրենի Եկեղեցիէն օտարանալուն մէջ։ Որբախնամ գործէն ետքը՝ հացակարօտ գեղջուկներուն պէտքերը կը ներկայանան. օտար որբանոցներու մէջ հայ տղոց մայրենի լեզուի և կրօնի ուսումը զլացուելէ ետքը՝ չափահասները, տարեցները օտար փարախի մէջ առնելու ճիգեր կ'ըլլան, որոնց հանդէպ, անհրաժեշտ, ստիպողական հարկ մը կը ներկայանայ որ հայ եկեղեցականներուն անձնուիրութեան միանան աշխարհականներուն առատաձեռնութիւնները։

Այս հոգեկան կացութեան մէջ է ահա որ կը հասնի, դիպուածով, Հայրապետական Կոնդակը որ կը քրքրէ բարեգործութեան խնդիրը, յիշեցնելով թէ նախնիք քիչ բացառութեամբ տաճարին մէջ տեղ շնորհած են բարերարներուն և պատուիրելով զանազանել գիտնալ բարերարները անոնց ժառանգներէն, ինչպէս եկեղեցւոյ գաւիթը գերեզմանատունէն։ Մարդ մը կրնայ անունի մը ու հարստութեան մը ժառանգորդ ըլլալ, բայց ոչ այդ անունը կրողին ու հարստութիւնը ունեցողին մարդասիրական զգացումներուն ու գործերուն հետեւող դառնալ։

Եւ մենք, որ աջէն ձախէն, կը լսենք ու կը շռայլենք այս պատուոյ տիտղոսը, մեր հոգեւոր հայրերուն հետեւելով, պահ մը կանգ առնելու չե՞նք՝ ողորմութեան ու բարեգործութեան դարաստանին մէջ՝ պտղատու ծառերը փնտռելու համար, որոնց հետ կը շփոթենք սովորաբար քանի մը գոսացած տերեւով ու փուտ պտուղով տունկերը. եկեղեցին իր գաւիթը, իր պարտէզը «պտղատու»ներուն միայն կ'ընծայէ, գերեզմանատան լերկ բլուրը կամ խոպան դաշտը ցոյց տալով անպտուղներուն։

«Անուանական բարերարները» յիշատակութիւն կամ ակնարկութիւն մըն ալ կայ Կոնդակին վերջին տողերուն մէջ, երբ կ'ըսէ Ս. Հայրապետը թէ «ինծի գիտցէ՛ք, երբ բացառութիւն ընելու հարկին մէջ գտնուիք, գիտնալու համար թէ ազգին և եկեղեցւոյն ի՛նչ կերպով և ի՛նչ չափով օգտակար հանդիսացողներուն պէտք է հանգստեան տեղ մը տալ տաճարին կամ գաւիթին մէջ։» Ա՛հ, այդ անուանական հայ բարերարները, աշխարհի ո՛ր կողմն ալ որ գտնուին, — և դժբաղդաբար հազուագիւտ չեն, — անշուշտ աչքերնուն պիտի հանդիպի Հայրապետական ազդարարութիւնը և ուշաբերում մը պիտի ունենան։ Թերեւս այս բարոյական արդիւնքն ալ ունենայ ալեզարդ Հայրապետին յորդորական հրահանգը, — ննջեցեալներու թաղման վերաբերող իմաստուն կարգադրութենէն զատ։

Տ. Ա.

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԷՆ ԵՏՔԸ

ԻԶՄԻՐ, 1 մարտ

Սովորական կը թուին այլ եւս Բարեկենդանի դիմակներն ալ, հաճոյքներն ալ։ Տարուան մէջ քանի մը օր որոշուած է կարծես ծիծաղելու համար և այդ գիտակցութիւնը կը ջնջէ, կամ գոնէ կ'անհամցնէ ինչ որ պիտի զգայինք առաջին անգամ։

Այս էր պատճառը կարծեմ որ այս տարի նուազ ոգեւորութիւն դիտելի եղաւ, Մեծ Պահոց օրերը սկսելէ առաջ։ Ի՞նչ որ է։

Պարահանդէսներուն մէջ այս տարի նշանակալից նորութիւն մը ունէր Գորտէլիոյի դպրոցին ի նպաստ սարքուածը։ Իզմիրի այդ չքնաղ գիւղը դեռ 35-40 տարուան կեանք մը ունի. այսօր քանի մը հազար տուն, քանի մը ցեղեր կան քով քովի։ Արդէն քանի մը եկեղեցիներ կան, դպրոցներ ալ, որոնց մէջ գեղեցկագոյն շէնքը մերն է ու աւելին, երկու հոյակապ քլիւպներ շինուած են ծովեզրը, երկուքն ալ փառաւոր շէնքեր, սքանչելապէս զարդարուն։

Հայեր և Յոյներ այս տարի միացան և երկու պարահանդէսներ կազմակերպեցին գործակցութեամբ, հասոյթը եղբօր պէս բաժնելու խոստումով։ Աւելցնեմ ալ թէ հոս մեծ հայ ընտանիքներ աւելի պատճառներ ունին Յունաց հետ գործակցելու, անոնց հետ խնամութեան կապեր ունենալով։ Բան մը որ անկեղծ հաճոյք կը պատճառէ մեզի, այն է թէ Աւետիքեան էֆէնտին բոլոր եռանդով կ'աշխատի դպրոցին նիւթականը բարեկարգ վիճակի մը մէջ պահելու։

Պարահանդէսին փայլ տալու համար աշխատեցան Աւետիքեան, Գ. Բաբազեան, Սահաթճեան եղբարք, Պէհլիւլ, Նորիկ, Արթինեան, Եփրեմեան էֆէնտիները։ Հասոյթը լաւ է։ Ամէն պարագայի մէջ, Գորտէլիոցին ցոյց տուաւ թէ ինք ալ գիտէ ժամանակին պահանջումը եղող նրբութիւնը այդ կերպ հանդէսներու մէջ։ Մեր շնորհաւորութիւնները։

* * *

Բայց բոլոր պարահանդէսներէն աւելի որ հաճոյքի թեթեւ ցոյց մը տուին դրամով հոգիներու, Կրթասէրինը անզուգական եղաւ։ Կրթասէրը մանկապարտէզի ընկերութիւնն է։ Ուրիշ ընկերութիւններ, բաց ի Աղքատախնամէն, ժամանակի պահանջին համեմատ այսօր կան, վաղը կրնան լուծուիլ, երբ պէտքը դադրի, բայց Իզմիրի համար կենսական կարեւորութիւն ունի մանկապարտէզի գոյութիւնը։ Մանկական պարահանդէս մըն էր, կէս մէճիտ մուտքով. պարողները, մանկապարտէզի մանուկները, 3-8 տարեկան, քանի մը հատ 12նոց կային, բայց հիանալի էր ժամանցը։ Տեսնելու բան էր հինգ տարեկան կավալիէներ 4 տարու տամաներու հետ։ Հաֆիսիմեանց սրահը ծայրէ ծայր լեցուն էր։ Պառաւ մամիկներ, նորատի հարսներ, քնքուշ ծաղիկներ, անխառն հրճուանքով լեցուն ամէնքն ալ։ Ու մանուկներուն վրայ նախանձելով յառաջ անցան քանի չափ պատանի և երիտասարդներ. ժամու մը չափ ալ իրենք պարեցին։ Նախանձեցայ մանուկներուն, այնչափ երջանիկ էին։

Բայց դիտողի աչքէն չէին վրիպեր երբեք եալըզի մանուկներ — պատուաւոր բացառութեամբ — որ բառ մը հայերէն չեն գիտեր։ Կրթասէրին պարտքը չէ՞ արդեօք քարափին ալ մանկապարտէզի ճիւղ մը բանալ։

* * *

Կրթասէրին կարեւորութիւնը շեշտելէ ու մանկահանդէսին յաջողութիւնը շնորհաւորելէ ետք, տարտամ լուր մը զոր գրիչս յառաջ չ'երթար գրելու։ Ուսումնասէրը պիտի լուծուի եղեր։ Բայց ասիկա յետադիմութիւն մըն է։ Կը ճանչնանք Ուսումնասէրի անդամ եռանդուն երիտասարդներ, որոնք մինչեւ հիմա այնքան զոհողութիւններ ըրին. արդիւնքն ալ Հաֆիսիմեան վարժարանը կը վայելէ արդէն։ Ինչո՞ւ այդ որոշումը։ Իրենք կարող են տակաւին շատ ու շատ օգտակար ըլլալ։ Այն անձնուիրութիւնը որով գործի ձեռնարկեցին, կը սիրենք յուսալ թէ չպիտի լքէ զիրենք հիմակ ալ։ Ժողովուրդին խորհող դասակարգը համակիր է իրենց։

Ռ. ՈՐԲԵՐԵԱՆ.

ԱՄԵՐԻԿԱՅԷՆ ԴԱՐՁՈՂՆԵՐԸ

(ՆԱՄԱԿ ԽԱՐԲԵՐԴԷՆ)

Տարուան մէջ, միջին հաշուով մը, գեղ, քաղաք 150 հոգի Ամերիկայէն դարձողներ եղան։ Առաջին տեսակցութեամբ մը հետերնին՝ բաւական կ'ըլլայ հասկնալ ասոնց հոգին ալ, մարմինն ալ, իրենց բոլոր նորոյթովը։ Բայց առ այժմ մոռնանք հոգեբանութիւննին, գրենք անոնց մարմնային երեւոյթէն։ Գիւղացիները քիչ ու շատ առողջ կ'երեւան. ոմանք ճկոյթ մը, ցուցամատ մը տուած են վրայ, գործարանի աշխատութեան մէջ կան որ դաստակ ու ամբողջ բազուկ ալ ետեւնին թողած են թէեւ, բայց շատ աւելի քաղքցի դարձողն է որ այս բոլոր խաթարումները ցոյց տալով հանդերձ, թոքախտ ալ շալակին պէս հագած եկած է։ Տարուան մէջ քանիներուն ականատես եղանք, լսեցինք որ ոմանք տանը չհասած վրայ աւանդեցին հոգինին, եղան որ մէկ երկու շաբաթ հայրենի երդին տակ շունչ առնել տալէ վերջը մեռան ամուրի, կամ ամուսնացած, դեռ շատ կէնճ։ Քաղքցի դարձողները, են առողջ սեպուածներն ալ, քայքայուած, մաշած բաներ մըն են, հետերնին մէկ-երկու ձեռք վերջին տարազով լաթ կը բերեն, դրամ՝ հազիւ 40-50 լիրա։ Այդ գումարով եթէ անմիջապէս չուզեն կարգուիլ, տուն շինել կամ արդէն շինուած տան մը վրայ սիւա աւելցնել, ոմանք իրենց համար անծանօթ եղող առեւտուրի պէս գործի մը կը ձեռնարկեն, նպարավաճառ կ'ըլլան, որովհետեւ արհեստ չեն հասկնար, Ֆաթուրայի կը նետեն ձեռուընին, ինչ որ նորէն չեն հասկնար. քանի մը ամիս վերջը անել հաշիւ մը կը բանուին, եղածն ալ կը լմցնեն, կը նստին տեղերնին։

Գիւղացի սիրաճերը խելք կ'ընեն որ հողու պառկեցնեն բերածնին. անոնք շահածնին լման հետերնին կը պահեն. յայտնի է թէ քաղքցիներէն շատ աւելի եղած է շահածնին, չեն մսխած, ու հոս ալ դառնալէ վերջը աւելի լուրջ մտածողներ կ'երեւան ըլլալ։ Երբ կը խօսին, կը համոզուիս որ դրամէն յետոյ էն յետին գիւղացին ալ մտքի զարգացում մը ցոյց կու տայ. դպրոցը, կրթութիւնը ա՛լ գին ունին եղեր իրենց համար։ Քաղաքակրթութեան փշրանքներէն, աղէկ տեսակէն գէշէն ալ ձեռք անցուցածնին նետած են բերուընին։ Ասով հանդերձ ըսել չէի ուզեր որ ագռաւ գացողը բոլորովին աղաւնի դարձած եկեր է տեղը. հինէն շատ բռտութիւններ կ'երեւցնեն, զորս յղկելու համար 8-10 տարին չեմ կարծեր որ բաւարար ժամանակամիջոց մը սեպուի։

Մեր ակնարկած վերադարձողները 8-12 տարի առաջ գացողներն են։ Բանիները կարդալ գրել սորված են, անգլիերէն մըն ալ կը կոտրեն։

Ց. Ց.

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԷՐԷԺՄԳՈՒԼԻ

(ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ)

Հինգ տարի մը կայ, դպրոցական կեանքէն նոր հրաժարած ըլլալուս, հայրս հոս հոն ինկած էր ինծի գործ մը գտնելու համար։ Անհոգ ու անգործ անցուելիք օրերու ամբողջ շարք մը կը նախատեսէի իր փնտռտուքներէն, որովհետեւ կը զգայի թէ իմ խառնուածքիս ու բնաւորութեանս յարմար գործ մը եթէ ոչ անկարելի, գէթ դժուար պիտի ըլլար գտնել։ Ուրախութիւնս սակայն փոքր մնաց. օրին մէկը հայրս խնդուն դէմքով տուն եկաւ և իմացուց թէ ջոջ փաստաբանի մը քով գրագրութեան պաշտօն մըն էր գտած ինծի համար։ Գիրս մաքուր էր, ինչ որ գրագրութեան սահմանեալ առաւելութիւնը կ'ենթադրէ, և ատոր իսկ պատճառաւ թէեւ անյարմարութիւն մը չէի տեսներ ներկայացող ասպարէզին մէջ նետուելու, բայց կրկին անկարելի կ'ըլլար մտքիս մէջ հաշտեցնել հանգիստ անցուած և աշխատուած օրերու միջեւ գտնուող տարբերութիւնը, մանաւանդ որ շատ ալ գէշ գաղափար մը ունէի չորպաճիներու վրայ, ընդհանրապէս։ Վարանումը համակած էր զիս, և չէի կրնար վերջնական որոշման մը յանգիլ. մէկ կողմէ ինծի դիւր չէր գար՝ դպրոցական կեանքէն դեռ նոր հրաժարած, գործի մէջ նետուիլ այսպէս, և միւս կողմէ, ներկայացած պաշտօնն ալ բաւական շլացուցիչ կը գտնէի ինքնին. ինչպէ՞ս ընել։ Այս տատամսոտ մտածումներուն մէջ պիտի դեգերէի անշուշտ դեռ բաւական ատեն, եթէ պզտիկ պարագայ մը, — որ չնչին պիտի երեւայ շատերու, — որոշում մը տալ չի տար ինծի։ Իմ մտածած պահուս, հայրս հանդիսաւոր կերպով հետեւեալ խօսքը ըրած էր զիս համոզելու համար.

— Հէմ անանկ պապա մէկն է Մէրէժմղուլի ըսածին՝ որ մարդ պիտի ընէ քզի։

Այդ Մէրէժմղուլի անունը՝ որուն ղասը մասնաւորապէս կը շեշտէր հայրս, տարօրինակ կերպով ազդած էր վրաս, գլխաւորապէս այս հէքեաթունակ արտասանութեամբ. աւանդութեանց մէջ այնչա՛փ անգամներ յեղյեղուած անուններ միտքս կ'իյնային և նմանութեան կապ մը կը գտնէի անոնց ու ատոր միջեւ։ Եւ այդ անունին վրաս թողած ազդեցութիւնն էր որ հօրս ստիպումներէն ու համոզիչ խօսքերէն աւելի, զիս պարտաւորեց ընդունիլ աշխատութեան կեանքը՝ եթէ կարելի է այսպէսով պիտակել փաստաբանի մը քով երկրորդական գրագրի պաշտօն մը։

* * *

Արեւոտ օր մըն էր, յանձնարարական երկտող մը գրպանս, Գավաֆեան խան կ'ուղղուէի, սանդղարան առաջնորդուող ոչլարի մը վարանոտ ու բանի քայլերով։ Ամէն տեսակ բաներ կը մտածէի տեսնելիք մարդուս վրայ՝ որ իմ չորպաճիս պիտի ըլլար, և որուն ձեռքը մարդ պիտի ըլլայի, — ինչպէս որ կը սիրէր ըսել հայրս, — և անզգալաբար, խանին երրորդ յարկը՝ հին կարասիներով կահաւորուած սենեակի մը մէջ դէմ առ դէմ կու գայի դպրոցական ընկերի մը հետ՝ որ ինքն ալ գրագրի պաշտօն կը վարէր հոն։ Այս հանդիպումը բաւական քաջալերած էր զիս, և հարցումներու անվերջանալի տարափ մըն էր որ կը յորդէր բերնէս, հին ընկերոջս հասկնալու համար բոլոր այն բաները՝ որոնց վրայ այնքան միտք յոգնեցուցած էի ճամբան, առանց վերջնական հետեւողութեան մը կարենալ յանգելու. ընկերս, — ինքն ալ նորեկ դեռ, — ապահովիչ խօսքեր միայն ունէր ըսելիք եւ ես, առանց Մէրէժմ-Գուլին տեսած ըլլալու, համոզուեցայ թէ գէշ չորպաճի մը չպիտի ըլլար անիկա։ Սակայն հակառակ այդ ապահովութեան, վերջին ծայր կը նեղուէի ներկայացման համար՝ որու միջոցին կ'ենթադրէի թէ խիստ քննութիւն մը անցնել հարկ պիտի ըլլար. և յուսահատութեամբ կ'ոլորէի յանձնարարական երկտողը՝ զոր վերջապէս ընկերոջս հետ ներս ղրկեցի. հոգեբանական պահն էր. վայրկեանը մէյ մը կը սպասէի որ կատարուէին մտքիս անցածները. բայց այցելուներ կային արդէն ներսը, ինչ որ պարտաւորեց զիս որ քիչ մը աւելի տագնապիմ իմ մտահոգութեանցս մէջ՝ սրտատրոփ սպասելով կաշեպատ թիկնաթոռի մը վրայ՝ որուն արտաքին երեւոյթէն կը հասկցուէր բաւական տարեց ըլլալը։

Քառորդ մը վերջը՝ ուրիշ երկու հոգիի հետ Մէրէժմ-Գուլին դուրս կ'ելլէր ներսի սենեակէն. միջահասակ, նիհար, և մուշտակապատ խոշոր վերարկուի մը մէջ ամփոփուած մարդ մը՝ որուն դէմքէն՝ սեւ մազերու, սեւ յօնքերու և սեւ ալ պեխերու ու մօրուքի մը մէջտեղ, մումիայի մը դեղնութիւնը կը կաթէր, և զոր առաջին տեսքով պիտի նմանցնէիք տարիներով գետնափորի մը մէջ փակուած մէկու մը՝ զոր յանկարծ դուրս, մերկ արեւուն հանած էին. նմանութեան այս կէտը կը շեշտուէր մանաւանդ իր խռուշացած ու բոլորովին կոպերներուն խորը քաշուած աչքերով և այն չոր հազով՝ որ վայրկեանը մէյ մը կը բռնէր անընդհատ։ Ընկերս ներկայացուց զիս, ու երեքս մէկ ներս գացինք, ուր բոլորովին ցնդեցան նախապէս կուտակած անտեղի մտահոգութիւններս. Մէրէժմ-Գուլին կտոր մը գիր միայն գրել տուաւ ինծի, — միացածը յանձնարարականը ըսած էր արդէն, — ու տեսնելով այն ճիգը՝ զոր կ'ընէի սովորական գիրէս աւելի մաքուր գրելու համար, հայրական շեշտով «աֆէրիմ» մը ըսաւ, և գրածս ալ երկարօրէն զննելէ ետքը աւելցուց.

— Այս գիրը գէշ չէ, կրնայ շտկուիլ։

Լուսահոգին՝ իր քով աշխատող մարդոց ո՛չ մէկ գործին «լաւ է» ըսելու սովորութիւն ունէր. ամսականի յաւելման խնդիրքի մը հանդէպ անպատրաստ չգտնուելու համար միշտ կը ծածկէր իր գոհունակութիւնը, ընդհակառակը պակասութիւն մը գտնելու համար կտոր կտոր ըլլալով, ինչ որ մեր չորպաճիներու երանելի դասակարգին ամէնէն սիրած կերպերէն մէկը կը մնայ դեռ. Մէրէժմ-Գուլիի համար սակայն, սկիզբները կրնայի ատոր չհաւատալ, բայց երթալով համոզումը բոյն դրաւ իմ մէջս ալ։ Նոր գացած ատենս գիրս շատ մաքուր էր ինքնին, քանի որ վարժարանին մէջ գլխաւորաբար գեղագրութեան դասիս հոգ տարած էի. առօրեայ վարժութիւնը զայն աւելի գեղեցկացուցած ըլլալուն, յաճախ անանկ մաքուր կտորներ կ'ելլէին ձեռքէս, որոնք առանց այլ և այլի հպարտութիւն պիտի կրնային պատճառել գեղագրութեան դասատուիս. բայց ինքը, անպատճառ պակաս բան մը կը գտնէր, և այն անգամներուն՝ ուր գրուածքին վրայ խոշորացոյց պէտք էր աններդաշնակ բան մը գտնելու համար, ձեռքը մօրուքին կը տանէր ու կ'ըսէր կատարեալ լրջութեամբ.

— Հը՛մ, ասիկա քիչ մը աղէկ է, բայց սա երկու բառերուն մէջի բացուածքը աչքի զարնող տարբերութիւն մը ունի միւսներէն։

Շատ անգամ ալ, երբ բառերու անջրպետին մէջ պակաս մը չըլլար, ստորակէտերու երկարութիւնը իրարու անհամապատասխան կը գտնէր։ Յուսահատելու բան էր շիտակը, բայց ես իմ անհոգ բնաւորութեամբս շատ հեռու էի այդ տեսակ փորձութեանց մէջ իյնալէ։

* * *

Իմ հաստատուելէս երկու շաբաթ վերջը, ընկերս ճարահատած կը թողուր գրասենեակը, բոլոր համբերութիւն մաղթելով ինծի. օգոստոսի վերջերն էինք, և տարուան սկիզբն ի վեր վեցերորդն էր որ կը մեկնէր. անկէ առջինները՝ որոնցմէ շատերը կը ճանչնայի, միայն գտնուած ատեննին կ'ըսէին թէ ես ալ չպիտի կրնայի գէթ ամիս մը մնալ, քանի որ ինձմէ աւելի համբերատար ճանչցուածներն անգամ չէին կրցած այդչափ ատեն մը դիմանալ։ Բայց ամէնքն ալ իրաւամբ զարմացան, տեսնելով որ տարին բոլորած էր պաշտօնավարութեանս սկսած օրէն և թէ երկրորդ տարի մըն ալ իր վերջաւորութեան մօտ կու գար՝ ու ես դրասենեակը կը մնայի միշտ։

Սոսկալի բծախնդրութեան մը հանդէպ, միշտ ամենակատարեալ անտարբերութիւն մը պահելով միայն կրցայ այդչափ ատեն մը համբերել. ամէնէն պզտիկ բանը սովորութիւն ունէր մատին փաթթելու. սեղանին վրայի փոշին, թուղթին վրայի մելանի արատը, գետինը ինկած թուղթի կտոր մը, տեղ մը դրած բանը կրկին հոն չգտնելը, գրքի մը տեղափոխութիւնը, լրագրին աղտոտութիւնը, վերջապէս ամէն բան թունդ կը հանէին իր ջիղերը. ա՛լ շարունակ կը խօսէր առանց վերջ մը դնել մտածելու, թէեւ միշտ աշխատութիւնը շրնդմիջելով, մինչեւ որ իմ համբերութիւնս և խուլի անտարբերութիւնս յուսահատած, ձայնը կտրէր. վերջին ամիսները ուր իր քով մնացի, մասամբ կորսնցուցած էր այդ սովորութիւնը։

Իր բծախնդրութեան վայրկեաններուն, — ինչպէս նաեւ ոչ մէկ ատեն, — բնաւ բարկանալ չէր գիտեր սակայն Մէրէժմ-Գուլին. քովը գտնուած միջոցիս այնչա՛փ անգամներ առիթ տուած եմ ատոր, բայց բնաւ յանդիմանութիւն ըսուած բանը չեմ լսած իրմէ, չէ՛ թէ միայն հետը մարդ եղած միջոցին, հապա նոյն իսկ առանձին գտնուած ատեննիս. միայն, վարպետ դարձուածքով մը, խօսքը տեղը բերելով, սովորութիւն ունէր ըսելու.

— Տղա՛ս, այսօր այս ինչ բանը անանկ ըրիր թէեւ, բայց եթէ ասանկ ընելու ըլլայիր, աւելի լաւ պիտի ըլլար։

Ու պակասը մատնանիշ կ'ընէր չոր կերպով, առանց իր կողմէն ո և է մեկնութիւն տալու. ոչ պատուէր տալ գիտէր ատանկ պարագաներու մէջ, ոչ ալ յանցանք երեսի կու տար, բայց հիանալի յատկութիւն մը ունէր ըսելիքը զգացնելու, ինչ որ բաւական կը հակակշռէր իր բծախնդիր և ամէն բանի մէջ պակաս գտնող բնաւորութիւնը։ Ամբողջ երկու տարուան մէջ, անգամ մը միայն զինքը բարկացուցած ըլլալս կ'ենթադրեմ. տարիներ առաջ գնուած, և իրեն պէս երեւոյթով երիտասարդ մնացած հովանոց մը ունէր՝ զոր օր մը՝ անսպասելի անձրեւի մը միջոցին գործածելով կոտրեցի. բարկութիւն չարտայայտեց թէեւ, ու փիլիսոփայօրէն նոր մը առաւ, բայց վստահ եմ որ սիրտէն գնաց։

Չբարկանալու և չյանդիմանելու այս գեղեցիկ յատկութեանց հետ յիշեմ նաեւ պարագայ մը՝ որ ինքն ալ իր կարգին քիչ մը տանելի կ'ընէր անոր սովորաբար անտանելի բնաւորութիւնը. Մէրէժմ-Գուլին կարծիք ըսուած բանը չէր արհամարհեր բնաւ. ամէն անգամ որ ծրագրի մը և կամ ուրիշ ո և է գործի մը վրայ խորհէր ու չկրնար նպաստաւոր ելք մը գտնել, հանդիպածին խորհուրդ կը հարցնէր, կատարեալ ուշադրութեամբ անոր կարծիքներուն հետեւելով։ Շատ անգամ ինծի հետ ալ կը պատահէր այս բանը՝ ու թէեւ սկիզբները բաւական կը նեղուէի՝ չորպաճիիս խորհուրդ տալու նեղ կացութեան մէջ ինկած ըլլալուս համար, բայց տակաւ հետը ընտանեցած ըլլալով, յաճախ ես ալ կը յաջողէի իր միտքը յոգնեցնող կծիկին կապերէն մէկը քակելու, ինչ որ քիչ մը զուարթութիւն կը բերէր իր դէմքին յաւէրժական մռայլութեան վրայ. այդ պարագաներուն, գիտէր յայտնել իր գոհունակութիւնը՝ բնականաբար այն անսպառելի «աֆէրիմ»ներով միայն, որոնք ոչ քսակի կը դպչէին և ոչ ալ ուրիշ ո և է բանի մը։

* * *

Պարոնեան՝ իր Ազգային ջոջերուն մէջ Մէրէժմ-Գուլիի համար գրած է թէ պզտիկութեանը դժուարաւ ոտքի ելլելուն՝ հայրը ստիպուած է ոսկի մը նետել գետին, որուն վրայ մինչեւ այն ատեն քալել չկրցող տղան ցատկած է տեղէն ու դրամին վրայ խոյացած։ Մէրէժմ-Գուլիի համար, կարելի չէ ասկէ աւելի յատկանշանական կերպով ըսել թէ քիչ մը շատ կը սիրէր դրամը. ձեռքը գոց էր, և իր քով աշխատողներէն շատերը անոր բծախնդիր բնաւորութենէն աւելի ատկէ էր որ կը գանգատէին։ Լուսահոգիին չափազանց կծծի ըլլալը թէեւ ծանօթ է ամէնուն, բայց կ'արժէ քանի մը մանր մունր բաներ պատմել, աւելի յատակ ցուցնելու համար իր բնաւորութեան այդ կէտը՝ որ ամէնէն ալ յատկանշանականն էր։

Գրասենեակին մէջ՝ ուր կ'աշխատէինք, նախնական գրութեանց համար կրնամ ըսել թէ սոսկալի թուղթ կը սպառէր. բայց ամբողջ երկու տարի, օր մը օրանց թուղթի դրամ չտուինք. այն բազմաթիւ նամակները՝ որոնք օրը օրին կը հասնէին, ինքնին կը մատակարարէին այդ թուղթը՝ որ ամէնէն կարեւոր պէտքերնիս էր. Մէրէժմ-Գուլին խնամով կը հաւաքէր եկած նամակներուն պահարանները, մկրատով շէնք շնորհք ձեւ մը կը բերէր զանոնք, առանց չորս կողմի սուր ծայրերը կորսնցնելու, և այդ վիճակին մէջ մթերելով, պէտք եղած ատեն կը գործածէր ու մեզի ալ գործածել կու տար։

Վերջին ծայր բծախնդիր էր իր անուան երկու հատուածներուն միջեւ գտնուած միացման գծին՝ զոր տեսակ մը գուրգուրանքով կը դնէր միշտ ստորագրած պահուն. բայց ամէն անգամ որ հեռագիր մը ղրկելու հարկին մէջ գտնուէր, կը զոհէր այդ անուշան թէեւ, բայց այնչա՛փ ալ սիրուած պզտիկ գիծը՝ որպէսզի.. երկու բառի տեղ միայն մէկ բառի համար դրամ առնէ հեռագրատունը։ Այդ գիծը հմայլի պէս բան մըն էր իրեն համար, ուրկէ բնաւ չէր ուզեր բաժնուիլ, ամէն անգամ որ դրամի խնդիր չկար մէջտեղը։ Երբեմն կը պատահէր որ իր անունն ալ պարունակող պայմանագրի մը և կամ ուրիշ ո և է գրութեան մը նախնական օրինակը գրած պահուս, աճապարանքով մոռնայի միացման գիծը դնել. սրբագրութեան համար գրիչը ձեռք առնելուն պէս, առաջին անգամ այդ պակասը լեցնել կը փութար, թէեւ լաւ գիտէր թէ մաքուրը քաշած պահուս միեւնոյն բանը չպիտի կրկնէի։

Իր կծծիութեան վրայ անձնական բան մըն ալ. — Քովը հաստատուելէս մինչեւ տարի մը, շաբաթականի յաւելման յոյսերով զիս երկար բարակ խաղցնելէ ետքը, տարեվերջին էր կարծեմ, երբ տեսակ մը հանդիսաւորութեամբ և բառերն ալ հատիկ հատիկ շեշտելով ըսաւ.

— Աֆէրիմ տղաս, կը տեսնեմ որ մեծ եռանդ կը դնես կոր աշխատութեան մէջ. անոր համար որոշեցի այս շաբաթուընէ աւելցնել շաբաթականդ։

— Շնորհակալ եմ, մրմնջեցի, ըսելիք ուրիշ բառ մը չգտնելով. կ'երեւակայէ՞ք զգացած ուրախութիւնս. ոտքերս թեւ առած էին կարծես և օդին մէջ կեցած կը կարծէի ինքզինքս, երբ հազիւ քիչ մը ատեն և, այս անգամ աւելի հայրական շեշտ մը տալով իր ձայնին՝

— Անկէ ետքը, յարեց, շաբաթականիդ վրայ ... Եօթը ղրուշ աւելի պիտի ստանաս ....։

Մեկնութեան չի կարօտիր, անանկ չ

* * *

Բայց հակառակ շատ քիչ վճարուելուն, ամէն անոնք որ Մէրեմ-Փուլիի քով կ'աշխատէին, չէին կորսնցներ ապահովաբար. այդ մարդը եթէ կը խնայէր դրամը, այդպէս չէր սակայն կենցաղավարութեան, գործի եւ առուտուրի մասին իր բոլոր գիտցածներուն համար։ Սորվեցնելու փափաք մը կար իր քով, ուրկէ այնչափ օգտուած եմ ես անձամբ, եւ ուրիշներ ալ՝ որոնք ինծի պէս աշխատած են իր գրասենեակը, այսօր միեւնոյնը կը խոստովանին առանց վարանելու։ Բառին բովանդակ առումով գործի մարդ մը ըլլալուն, կ'ուզէր որ իր գործնական ոգին սաւառնէր նաեւ իր քով աշխատողներուն վրայ ալ, եւ ատոր կը ջանար միշտ։ Պարագային ու տեղին համեմատ վարուելու կերպերը կը ցուցնէր, առեւտուրի մասին աչք կը բանար,—ընդհանրապէս լաւ բան եւ աժան բան գնելու վարժեցնելով,—գործառնութեանց կերպերը կը բացատրէր, կը զգուշացնէր trucներէ, մէկ խօսքով ապրիլ կը սորվեցնէր, ամէնէն լայն իմաստով։

Իրեն համար անհնկնալ չի կար. ա՛յն աստիճան փորձառութիւն ունէր ամէն գործի մասին, եւ այն աստիճան ալ հեռատեսութիւն, որ երբեք չեմ յիշեր սպարագայ մը՝ ուր յանպատրաստի գտնուած ըլլայ. բոլոր ասոնք, միայն գործառնութեանց մէջ չէին սահմանափակուեր. իր գրպանները տեսակ մը մանրավաճառի խանութ էին, որուն մէջ ոչ մէկ պատահականութեան առթիւ անհրաժեշտ եղող առարկան կը պակսէր. դեղեր կային, գմելի, մկրատ, խցահան, լաթի կտորներ, թիթթիք, մեղրամոմ, ասեղ, դերձան, կնքամոմ, եւ դեռ հազարումէկ բաներ՝ որոնք կը խուսափին յիշողութենէս։ Իր այդ հեռատեսութիւնը կ'ուզէր մեզի ալ փոխանցել, եւ առիթը չէր փախցներ մեզ ալ անոր վարժեցնելու. օրինակի համար եթէ տեղ մը դրամ առնելու ղրկէր, առաջուց կը բացատրէր թէ ի՛նչ պէտք է ընել մարդուն հոն չգտնուած միջոցին, հոն գտնուած եւ դրամը տալ չուզած միջոցին, ինչպէս նաեւ մաս մը միայն տալ ուզած եւ կամ ո՛ եւ է առարկութիւն մը ըրած միջոցին՝ վերջապէս հատիկ հատիկ կը շարէր բոլոր պատահականութիւնները եւ ամէնուն ալ հանդէպ ընելիքնիս կամ ըսելիքնիս բացատրելէ ետքը միայն կը ղրկէր. այսպէսով թէ՛ իր գործը լաւ կը կատարուէր եւ թէ մենք կ'օգտուէինք անուղղակի կերպով ու շատ դրական մեթոտով մը։

⁂

Ջինըր՝ հանգչած թուականէս շատ առաջ արդէն, Մէրէմ-Փուլին կուրծքի հիւանդութենէ մը բռնուած էր, որ վերջապէս պատճառ եղաւ իր մահուան։ Գիշեր ցերեկ կը հազար անդադար, եւ ատկէ կը նեղուէր ամէնէն աւելի։ Այդ հիւանդութեան պատճառաւ վերջին ծայր զգուշաւորութեամբ սնունդ կ'առնէր եւ շատ լաւ ալ կը նայէր ինքզինքը։ Սեղանը միշտ առատ ու ճոխ էր եւ մարդ կըրնար աղուոր ախորժակ մը գոհացնել, պայմանաւ որ միս չըլլար անոր վրայ. միս եղածին պէս, Մէրէմ-Փուլին կտոր մը կ'առնէր պնակին մէջ եւ մէկ ձեռքով պատառաքաղը ու միւսովը ալ դանակ մը բռնած, քառորդի մը չափ կ'աշխատէր զայն մանրելու, եւ այն ատեն միայն կը սկսէր ուտել, երբ ալ միսը աւելի հատիկներու չափ հազիւ մեծութիւն ունեցող կտորուանքներու վերածուած ըլլար. ամբողջ այդ միս-մանրուքի արարողութեան պահուն քաղաքավարութեան համար պէտք էր ծամծմել բերնի պատառը եւ երկրորդ մը առնելու համար սպասել որ անիկա իրենը վերջացնէ։ Կ'ըմբռնէք անշուշտ թէ այդ պարագային մէջ, ուտելէ աւելի կերպով մը որոճալ պէտք էր։

Առտուները, քունէն ելածին պէս, անպատճառ կոտրած սուրճ մը պիտի առնէր ու ծխէր սիկառ մը՝ զոր փաթթած պահուն ծխախոտին ոչ մէկ մանրուքը կը կորսնցնէր։ Թափթփած կտորները մատին ծայրովը կը ժողվէր խնամքով ու տուփը կը նետէր։ Ետքը կ'անցնէր թէյամանին շուրջը, եւ անձամբ կ'եփէր, երկար բարակ համրելով ջուրին մէջ նետելիք թէյի հատիկները... եփուածին սովորական համը պահելու համար, ինչպէս որ կը սիրէր ըսել։

Այս ցանցառ դրուագները՝ որոնց անկարելի է կապ մը դնել,—եւ որոնցմէ դեռ այնչա՜փ բաներ դուրս կը մնան,—թերեւս բաւեն պատկերացնելու համար անհատական կեանքը այդ մարդուն՝ որ, ինչպէս կ'ըսեն, միեւնոյն էր նաեւ հանրային կեանքի մէջ ալ իր գործնական ոգին ցուցուցած էր այն բոլոր տեղերը՝ ուր պաշտօնի կոչած էին զինքը, միշտ ընթանալով բայց գերազանցապէս գործի մարդ մը մնալով։ Սակայն այս ամէնուն հակառակ, գործիչ մը եղաւ զոր ամէնէն աւելի քննադատեցին, թէեւ այսօր, կարելի չէ իրաւացի շատ բան գտնել այն քննադատութեանց մէջ՝ որոնք իր շուրջը կը պտտէին եւ որոնց համար օր մը օրանց հոգ ըրած չունէր։

Մեր ազգային մարմիններուն մէջ Մէրեմ-Փուլին պակաս մը կը թողու այսօր, մանաւանդ իր այն հիանալի յատկութեամբ, որով, ո եւ է գործի մէջ, ամէն բան նախատեսելէ ետքը միայն ճամբայ կ'ելլէր, ամէն անգամուն ալ առանց շեղուելու ուղղակի նպատակին հասնելու ապահովութեամբ։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ.—Հռոմէն կը հեռագրեն մարտ 15 թուականով.

Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ հինգ հարցում եղած էին կառավարութեան, Իտալիոյ ընթացքին վրայ Չինու մէջ։ Արտաքին գործոց նախարար Քանէվարօ ծովակալը պատասխանեց թէ կառավարութիւնը այն ատեն բռնի ոյժի պիտի դիմէ երբ պարագաները անհրաժեշտ ընծայեն։ Հարցադրողները գոհ մնացին նախարարին այս յայտարարութենէն։

—Հռոմէն նոյն թուականով ուրիշ հեռագիր մըն ալ կ'ըսէ թէ Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին նոյն նստին մէջ նորէն հարցապնդում ըլլալով, արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեր է. «Մեր հիմակուան գործը բնաւ վտանգաւոր հանգամանք մը չունի։ Եթէ հարկ ըլլայ, յարմար դատուած գեկոյցները պիտի ընեմ ժողովին։»

—Թան՝ խօսելով չինական խնդրին վրայ կ'ըսէ. «Առաջին անգամ ըլլալով առաջնակարգ լրագիրներ, պետական անձնաւորութիւններ եւ դիւանագէտներ արտասանեցին «բաժանում» բառը, ուրկէ մինչեւ հիմա կը զգուշանային։ Չինու համար, որ որդնակեր եղած է, ամէնէն թեթեւ ցնցումը կրնայ դղրդում մը յառաջ բերել, չըսենք սոսկալի կործանում մը. միջազգային արդի կացութեան մէջ, եթէ կանխահաս կերպով նոր խնդիր մը բացուի, կրնայ ըլլալ որ երեւան գայ այն տագնապը, որուն պատճառ չտալու համար այնչափ տարիներէ ի վեր ամէն ջանք կ'ընեն կառավարութիւնները եւ ժողովուրդները։»

—Կ'ըսուի թէ Բէքինի իտալական դեսպան Պ. Մարթինոյի պիտի յաջորդէ Թոքիոյի դեսպան Օրգինի կոմսը։ Ինչպէս յայտնի է Պ. Մարթինօ Իտալիա կանչուած է, առանց իր կառավարութեան հաւանութեանը վերջնագիր մը տուած ըլլալուն համար չինական կառավարութեան։

Պ. ՄԷԼԻՆԻ ՃԱՌԸ.—Ֆրանսայի նախկին նախարարապետ եւ յառաջդիմական կուսակցութեան պետ Պ. Մէլին, անցեալ շաբթու, Բարիզի մէջ Ճարտարարուեստի ու Երկրագործական Ընկերակցութեան կողմէ տրուած հացկերոյթին ատեն քաղաքական ճառ մը արտասանեց։ Պ. Մէլին ըսաւ թէ իր քաղաքական ամբողջ կեանքին մէջ երկրին շահը միայն աչքի առջեւ ունեցած է։ Երկու տարուան նախարարապետութեանը միջոցին միշտ կոչում ըրած է հանդարտութեան եւ հաշտարար ոգիի. ջանացած է գործնական բարենորոգումներ եւ ընկերական բարեփոխումներ յաջողցնելու։ «Նախարարութենէն հրաժարելէս ի վեր, ըսաւ, Ֆրանսացիները փոթորկի բռնուած են. եղած չէ ատեն մը որ կուսակցութիւններու շարժումները այսչափ անկարգ վիճակի մէջ գտնուին բայց ազգային համար յուսահատ չեմ։ Պէտք է մեր աչքերը վճռական կերպով դարձնենք օտար երկիրներու վրայ, ուր միայն հոգածու են ճարտարարուեստի ու առեւտրական կազմակերպութեան, հանրային ու անհատական մեծամեծ շինութիւններու, արտաքին քաղաքականութեան եւ մանաւանդ գաղթային քաղաքականութեան վերաբերող խնդիրներու։ Օտար երկիրներու մէջ մամուլը, իբրեւ հաւատարիմ արձագանգ հանրային կարծիքին, իր բոլոր ջանքերը կը նուիրէ այդ խնդիրներուն, որոնց վրայ կը կատարուին բոլոր վիճաբանութիւնները եւ ոչ թէ օրուան գայթակղական դէպքերուն վըրայ։ Միշտ պահանջած էք որ կուսակցական խնդիրները մէկ կողմ թողլով, մեր բոլոր գործունէութիւնը ու ջանքերը յատկացնենք այն մեծ խնդիրներուն որոնք այսօր ժողովուրդներու կեանքը կը կազմեն։ Այդ ընդարձակ ծրագրին վրայ է որ յաջողած էք այսօր հոս հաւաքել զանազան կարծիքներ ունեցող անձեր։ Անհետացուցած էք զանոնք իրարմէ բաժնող անհամաձայնութիւնները, ամէնքն ալ ձուլելով ազգային աշխատութեան համերաշխութեան մեծ հոսանքին մէջ։ Ինչո՞ւ համար քաղաքականութեան մասին ալ չընել այն բանը զոր ըրիք նիւթական շահերու աւելի դժուարին կռուանին վրայ։ Այդ նպատակը իրագործելու համար բաւական է աշխատիլ միեւնոյն երկրին բնակիչներուն միջեւ մերձեցում առաջ բերելու, եւ ամէն բանէ առաջ Ֆրանսայի շահը նկատողութեան առնելու։»

ՓԻԼԻՓՓԻՆԵԱՆՆԵՐԸ.—Վերջին լուրերը, ինչպէս ծանուցինք, վճռական տեղեկութիւն մը չեն բերեր Փիլիփփինեանց կացութեանը վրայ։ Ամերիկեան զինուորները քայլ մը առաջ չեն գացած Փիլիփփինեաններու մէջ։ Փետր. 5ի յաղթութենէն ի վեր նոր բան մը չէ եղած եւ Ամերիկացիները Մանիլայի մէջ միեւնոյն վիճակը ունին։ Անկէ ի վեր յառաջապահի քանի մը ընդհարումներ միայն տեղի ունեցած են։ Նախայարձակները միշտ բնիկները ըլլալով։ Մարտ 6ի (Ն. Տ.) երկուշաբթի օրը Հօլ զօրավարը դուրս ելլել փորձեց, բայց երկու օր ետքը Մանիլա վերադարձաւ, եւ Փիլիփփինեանց բնիկները նորէն գրաւեցին իրենց առաջուան դիրքերը։ Միեւնոյնն է նաեւ Իլօ-Իլոյի մէջ, ուր Ամերիկացիները բան մը շահած չեն։ Զօրավար Միլլըր կը ծանուցանէ թէ իր առջեւ կան 20,000 բընիկ զինուորներ լաւ զինուած եւ թէ իր զօրքերուն փոքրաթիւ ըլլալուն համար չի կրնար յարձակողական սկսիլ։ Միւս կողմէ, ինչպէս ծանուցինք, ծովակալ Տիուէյի առողջական վիճակը խանգարուած ըլլալով ետ պիտի կանչուի։ Անգլիացի սպայ մը որ Մանիլայի մէջ Տիուէյ ծովակալին հետ ճաշած էր, տեսակցութեան մը միջոցին յայտարարեր է թէ Տիուէյ եթէ ետ չկանչուի պիտի չկրնայ երկար ապրիլ։

— Մ. Նահանգաց նախարարները եւ զինուորական բարձրաստիճան սպաներ մարտ 11ին գումարում մը ունեցեր են, որուն ներկայ գտնուեր է նաեւ Պ. Մաք Քինլի։ Հրաման ղրկուեր է Օթիս զօրավարին որ անմիջապէս յարձակողական սկսի։ Կը յուսան թէ ամերիկեան զինուորները տասը օրէն գրաւեն Մալոլոսը, Փիլիփփինեանց ընդհանուր բանակատեղը։ Յառաջխաղացումը պիտի վարէ զօրավար Մաք Արթուր՝ Բալուքանէն։ Որովհետեւ տասնըհինգ օրէն անձրեւներու եղանակը պիտի սկսի, Ամերիկացիները կ'ուզեն վճռական հարուած մը տալով հաստատուիլ Մալոլոսի մէջ եւ հեռանալ Մանիլայի շրջականերէն ուր տենդէն, գէշ օդէն եւ թշնամիին պատճառած նեղութիւններէն անտանելի վիճակի մը ենթարկուած են։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Մարտ 10ին Անգլիոյ մէջ ծովը իջուցուեցան երկու խոշոր զրահաւոր մէկը 15,000 եւ միւսը 12,000 թոնօ տարողութեամբ։ Նոյն օրը Պէլֆասթի մէջ ծովը իջուցեր են նաեւ առեւտրական շոգենաւ մը 8000 թոնօ տարողութեամբ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Բեդերսպուրկի իրազեկ ակումբներուն մէջ կը հերքուի այն լուրը թէ Պ. Լուպէի՝ Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահ ընտրուիլը այնչափ ջերմ ընդունելութիւն գտած չըլլայ Ռուսիոյ մայրաքաղաքին բարձրագոյն շրջանակներուն մէջ։ Թէ՛ Ռուսիոյ եւ թէ օտար բոլոր երկիրներու մէջ, համակրութիւն կը տածեն Հանրապետութեան Նախագահին անձին նկատմամբ։ Միանգամայն անտեղի կը նկատուի այն զրոյցը թէ Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահին փոփոխութիւնը կրնայ վնասել ֆրանքօ-ռուս դաշնակցութեան։

ՉԻՆԸՆԿԵՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Մ. Նահանգները, Պարսկաստան, Չին, Ճաբոն եւ Սիամ ալ պիտի մասնակցին ընդհանուր զինընկեցութեան դեսպանախորհրդին։

—Իտալիոյ ներկայացուցիչը պիտի ըլլայ արտաքին գործոց նախկին նախարար Վիսքոնթի Վենոսթա մարքիզը, Գերմանիոյ՝ Կ. Պոլսոյ դեսպանը Պ. Մարշալ Ֆոն Պիպէրշթայն, Անգլիոյ՝ Ուաշինկթընի դեսպան Պ. Բաունսեֆոթ, Ֆրանսայի՝ Լոնտոնի նախկին դեսպան Պարոն տը Քուրսէլ, Պէլճիքայի՝ Պ. Պէրնաէրթ եւ Զուիցերիոյ Պ. Լաչընալ։

ՊԻՍՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆԻՆ Թաղման հանդէսը երէկ կատարուեցաւ Ֆրիտրիխսրուհէի մէջ։ Վիլհէլմ կայսրը ներկայ գտնուեցաւ։

ՊԵՐԼԻՆԷՆ առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Պ. Սէսիլ Րոտս Գերմանիոյ մայրաքաղաքին մէջ կարգադրեր է Ափրիկէի մեծ երկաթուղիին շինութեան պայմանները։

ՀԱՅՐ ՖԱԼՕՐԻ, որ չինացի ապստամբներու ձեռքը գերի ինկած ու ետքը ազատուած էր, մտային խանգարման նըշաններ ցոյց կու տայ, վասն զի գերութեանը միջոցին անտանելի նեղութիւններու ենթարկուեր է։

ՌՈՒՍԻՈՅ պետական խորհուրդին որոշմամբ որ վաւերացած է կայսր. Ուքազով, Բորթ-Արթուրի մէջ Ռուսիոյ ելմտական գանձին գործառնութիւնները պիտի յանձնուին ռուս-չինական պանքային նոյն տեղի մասնաճիւղին։

ՃԱՊՈՆԻ վաճառատուններէն մէկ քանին Բեդերսպուրկի եւ Ռուսիոյ մի ուրիշ քաղաքներուն մէջ առեւտրական արտածման ու ներածման գործակալութիւններ եւ ճաբոնական ապրանքներու մթերանոցներ պիտի հաստատեն։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ առեւտրական նախարարին նախագահութեամբ նոյն պաշտօնարանին մէջ մասնագէտներու գումարում մը տեղի ունեցեր է քննելու ծրագիր մը զոր նախարարը պատրաստած է՝ Աւստրիոյ արտածման վաճառականութեան նպաստելու լաւագոյն միջոցները ցոյց տալով։ Նախարարը այդ ծրագրով կ'առաջարկէ գործունեայ եւ մտացի վաճառականներու նըպաստ տալով առեւտրական օտար հրապարակները ղրկել, որպէս զի միջնորդ ըլլան այդ հրապարակներուն եւ աւստրիական վաճառականութեան միջեւ, թէ՛ մասնաւոր տուներու եւ թէ արտածման սենտիքաներու հաշուին՝ որոնք պիտի կազմուին, եւ քաջալերութեան համար բոլոր տուրքերէն զերծ պիտի մնան։ Այդ գումարման մասնակցողները ջերմապէս հաւանութիւն յայտներ են առեւտրական նախարարին առաջարկութեանց։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Գերմանիոյ ամէնէն կարեւոր թերթերը կը հերքեն այն լուրը թէ Գերմանիոյ նաւատորմին ընդհանուր հրամանատար Քնոր ծովակալին քաշուիլը շնորհազուրկ ըլլալու հետեւանք ըլլայ։ Կը յարեն թէ ծովակալը կը վայելէ կայսեր համակրութիւնը։ Ն. Վեհափառութիւն այնչափ մտերիմ է անոր հետ որ բուն անունովը, Էտուարտ, կը կոչէ զայն։ Ծովակալը սեպտ.ին արդէն հրաժարական տուած էր իր առողջական վիճակին պատճառաւ, որովհետեւ սաստիկ յոգնած կը տառապէր։ Միւս կողմէ կ'ըսուի թէ ծովակալին քաշուելուն ուրիշ պատճառ մը կայ, այն է ծովային նախարար Թիրբից ծովակալին հետ անհամաձայն ըլլալը, վարչական զանազան գործերու վրայ, ինչպէս են իր եւ նախարարին առաւելութիւնը սահմանելու եւ նաւային զանազան կայաններու զօրքերուն թիւը որոշելու խնդիրները։ Կայսր Քնոր ծովակալին կողմը բռնեց, որով անցեալ ամառ կարծուեցաւ թէ ծովային նախարարը պիտի քաշուի։ Հիմա կ'երեւնայ թէ այս վերջինը տարած է յաղթանակը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԵԼՒՄՈՒՏՔԸ.—Սոֆիայէն մարտ 14 թուականով կը հեռագրեն.

Նովիէք (Նոր դար) լրագիրը որ պուլկար նախարարութեան օրկանն է, հակառակ ոչ-պաշտօնապէս տրուած լուրերու, երէկ հրատարակեց Վիէննայէն առնուած սա տեղեկութիւնները որոնք ընդհանուր զարմացում պատճառեցին. — «Վիէննայի մէջ ելմտական բանակցութիւնները վերջնական հանգամանք մը չստանալով առժամապար ընդհատուեցան։ Երկու նախարարները Պ. Պ. Նաչէվիչ ու Թէնէվ Սոֆիա ուղեւորեցան։ Այս ընդհատումէն պէտք չէ հետեւցնել թէ Պուլկարիոյ շահերը վնասուած են։» Այդ երկու նախարարները Սոֆիա դարձան։ Սոսկի նուազութիւնը անտանելի է։ Պաշտօնեաներու ամսաթոշակները, որոնց պայմանաժամը երեք էր, չվճարուեցան։

—Կէս-պաշտօնական Նօվ Վեկ լրագիրը այս առթիւ հետեւեալ տողերը կը գրէ.

«Մեր ստացած տեղեկութիւններուն նայելով, Վիէննայի պանքաները ուզած են որ տնտեսական անձուկ վիճակի մէջ պահեն զմեզ, որպէս զի կարենան ելմտական տեսակ մը արհաւիրքի տակ պահել Պուլկարիոյ նախարարութիւնները։ Այդ պանքաները օրը օրին դրամ փոխ կու տան միայն մեր անմիջական պէտքերը հոգալու համար, ինչպէս Յունաստանի նկատմամբ ըրին Թրիքուբիսի նախարարութեան օրով։ Այդ պանքաները չեն ուզեր մեզի փոխ տալ այն դրամը՝ որուն պէտք ունինք կարգադրելու համար Սթոյլովի նախարարութեան ձգած ելմտական կացութիւնը։ Երբեմն պարտքը հաստատուն վիճակի վերածելու համար անոնց ըրած խոստումները չգործադրուեցան։ Դժբաղդութիւննիս այն էր որ հինգ տարի շարունակ այնպիսի նախարարութիւն մը ունեցանք որ առանց սանթիմ մը ունենալու դրպանը, շատ մը հանրօգուտ շինութիւններու ձեռնարկեց, մեր ազգային պանքաները ու սնտուկները կործանեց եւ վաթսուն միլիոն փր.ի պարտք մը ձգեց։ Բայց չենք յուսահատիր եւ արդիւնաւոր կերպով պիտի մաքառինք Վիէննայի դրամատէրերու խումբին դէմ որ կ'ուզէ զմեզ իր ձեռքին մէջ բռնել եւ ամէնէն գէշ պայմաններով կատարել փոխառութիւնները։»

ՌՈՒՍԻՈՅ կայսեր հրամանով ամբողջ Ռուսիոյ մէջ հանգանակութիւններ կը կատարուին Վիլնայի մէջ յիշատակարան մը կանգնելու՝ Կատարինէ Բ. կայսրուհիին համար։

—Ռուսիոյ կամաւոր նաւատորմին այն նաւերը որոնք Օտեսայէն Ծայրագոյն Արեւելք կ'երթան, մարտ 15էն սկսեալ գաղթականներ պիտի փոխադրեն Ուսուրի (արեւելեան Սիպերիա)։ Այդ գաղթականներու թիւը վեց հազարէն աւելի կը հաշուի։

ՆՈՐՔԻ ԴՈՒՔԸ.— Կ'ըսուի թէ Գերմանիոյ կայսրը նաւային սպայի տիտղոս պիտի տայ Նորքի դուքսին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրը եւ կայսրուհին մարտ 20ին Քիլ պիտի երթան, տօնելու Հայնրիխ իշխանին որդւոյն Վալտէմար իշխանին ծննդեան 10րդ տարեդարձը։ Նոյն Վեհափառութիւնները ներկայ պիտի գտնուին նաեւ այն արարողութեան, որու միջոցին դեռատի իշխանին տեղակալի աստիճան պիտի տրուի։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ.— Ռուս կառավարութեան կողմէ Կեդրոնական Ասիա ղրկուելիք արշաւախումբին հրամանատարն է տեղակալ Քոզլով։ Պիտի տեւէ երկու տարի։ Ապրիլի սկիզբները, Բեդերսպուրկէն ճամբայ պիտի ելլէ. պիտի հետեւի արեւմտեան Մոնկոլիայի ու Կոպիի անապատին ճամբուն, պիտի անցնի Նանշանի եւ Քուքունորի լեռնաշղթաներէն եւ Դեղին գետին վերին կողմը պիտի հասնի։ Արշաւախումբին ծախքը Զարին կողմէ պիտի վճարուի։

ՍԵՒ ԼԵՌ.—Եւրոպական բոլոր երկիրներուն մէջ միայն Սեւ Լեռն է որ երկաթուղի չունի։ Կ'ըսուի այժմ թէ կ'ուսումնասիրուի երկաթուղիի մը շինութիւնը։ Գիծը պիտի սկսի Տուլչայի կիրճէն, Նիքշիչի մօտէն եւ Պիէլոբաւլիչի ու Զէթայի հովիտէն։ Շինութիւնը պիտի կատարէ Համպուրկի Ընկերութիւն մը։

ՏՐԷՖՖԻՒՍ.— Տէյլի Թէլէկրաֆ ընդարձակ նամակ մը կը հրատարակէ Քայէնի իր թղթակցէն, որ տեղւոյն ընդհ. դատախազ Պ. Տարիսի հետ տեսակցութիւն մը ունեցած էր եւ որուն վրայ արդէն համառօտ տեղեկութիւն մը հաղորդեցինք։ Թղթակիցը այդ նամակին մէջ կ'ըսէ թէ յունուար 4ի առտուն ընդհ. դատախազ Պ. Տարիիս եւ Սատանայի կղզիին բանտին տնօրէն Պ. Տէնիէլ մըտեր են Տրէյֆիւսի բնակած խրճիթը։ Պ. Տարիիս սապէս կը պատմէ իր այցելութիւնը.

«Տրէյֆիւսի բնակարանը 16 ոտք երկայնութեամբ եւ 12 ոտք լայնութեամբ շէնք մըն է, լուսաւոր, օդասուն եւ անհրաժեշտ կարասիներով կահաւորուած։ Կան անկողին մը, սեղան մը, քարիւղով վառարան մը, հացի պատրաստութեան տեղ մը եւ ուրիշ առարկաներ։ Առաջ ես մտայ եւ յետոյ Պ. Տէնիէլ։ Տրէյֆիւս կըռնակը դրան դարձուցած նստած էր։ Կարծելով որ ներս մտնողները իր պահապանները ըլլան, գլուխը չդարձուց։ Պ. Տէնիէլ հրամայական կերպով ըսաւ. «Տրէյֆիւս»։ Բանտարկեալը ետ դարձաւ, մեզ դիտեց եւ բառ մը չարտասանեց։ Ինծի այնպէս երեւցաւ թէ շատ լաւ չէ իր առողջական վիճակը։ Ցորեն լայնեզր գլխարկ մը դրած էր. մորուքին մէջ սպիտակ թելեր կ'երեւային։ Հաղորդեցի անոր իմ պաշտօնս։ Տրէյֆիւս պատասխանեց թէ կ'ուզէ ինծի հետ մինակ խօսիլ. Պ. Տէնիէլ դուրս ելաւ եւ ես մինակ մնացի Տրէյֆիւսի հետ։ Պաշտօնիս պահանջած գաղտնապահութիւնը չի ներեր որ անոր ըրած յայտարարութիւնները հաղորդեմ։ Միայն իր առաջին խօսքերը կրնամ մէջ բերել. «Ուրեմն պիտի կրնամ խօսիլ։» Տրէյֆիւս չուզեց գրաւոր կերպով պատասխանել եւ ըսաւ թէ ամէն կէտի պիտի պատասխանէ, բայց բան մը պիտի չգրէ ու չստորագրէ։

«Ես նստած էի եւ Տրէյֆիւս ոտքի վրայ կեցած էր. իր դատին վրայ մանրամասն տեղեկութիւններ տուաւ եւ յիշեց քանի մը սպաներ որոնց անունը մինչեւ հիմա տրուած չէր։ Երբ Տրէյֆիւս խօսքը աւարտեց, հարցուցի թէ իրեն հետ ի՞նչպէս կը վարուին, եւ թէ ըսելիք մը ունի՞։ Տրէյֆիւս պատասխանեց թէ միայն արդարութիւն կը պահանջէ։ Աւելցուցի գիտնալ թէ իր խրճիթին չորս կողմը գտնուած ցցապատնէշը նեղութիւն կը պատճառէ՞ իրեն։ Տրէյֆիւս պատասխանեց թէ ընդհակառակը արեւուն ճառագայթներուն ծովին վրայ ցոլացումէն կը պաշտպանէ իր աչքերը։»

Պ. Տարիիս ըսեր է Տէյլի Թէլէկրաֆի թղթակցին թէ մինչեւ իր այցելութեան օրը Տրէյֆիւս տեղեկութիւն չունէր իր խնդրին շուրջը անցած դարձածէն։

ՍԻՒՏԱՆ վեց գաւառներու բաժնուած է, Տոնկոլա, Պէրպէր, Խարթում, Ֆաշոտա, Սէնէար եւ Քասալա, որոնք 41 գաւառակներու բաժնուած են։ Իւրաքանչիւր գաւառ պիտի կառավարէ դեր-գնդապետ մը կամ գնդապետ մը՝ 1200 ոսկի տարեթոշակով։ Գաւառակներու իւրաքանչիւրին համար եգիպտացի հարիւրապետ մը պիտի կարգուի։ Տասներկու քըննիչներ պիտի կարգուին 600 ոսկի տարեթոշակով։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը՝ Ղալաթիոյ Խնամակալութեան հրաւէրով՝ երէկ առաւօտ քարոզ խօսեցաւ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ ուր երկսեռ խուռն բազմութիւն մը լեցուած էր։ Ն. Սրբազնութիւնը իր ծանօթ պերճախօսութեամբ բացատրեց պահեցողութեան կրօնական ու բարոյական ճշմարիտ նշանակութիւնը։

Միջօրէին, Ս. Պատրիարք Հայրը Պատրիարքարան երթալով, գաւառային որբանոցներու եւ ազգատիկ վարժարաններու յատկացուած մարտի եւ ապրիլի ամսաթոշակները ղրկելու մասին կարգադրութիւններ ըրաւ. ղրկուելիք գումարը կը հասնի 750 ոսկիի, որ երկու մասով ճամբայ պիտի հանուի վաղը եւ հինգշաբթի։

—Ս. Պատրիարք Հայրը նամակ մը գրելով Տ. Ներսէս եպիսկոպոս Սալանեանին, իմացուցած է իր առաջն. տեղապահի պաշտօնը հաստատող հրովարտակին ստացուած ըլլալը եւ հրաւիրած է անմիջապէս ճամբայ ելլել. Ն. Սրբազնութիւնը իր այդ նամակին մէջ յայտնած է նաեւ թէ 1500 ոսկիի գումար մը կը դնէ Ներսէս եպիսկոպոսի տրամադրութեան տակ՝ իր հովուական պաշտօնը դիւրացնելու համար Վանայ հացակարօտ ժողովուրդին մէջ։

Միւս կողմէ կ'իմանանք թէ երէկ իրիկուան թղթատարով նոր նամակ մը հասած է Ս. Հայրապետին կողմէ Տ. Ներսէս եպիսկոպոսին ուղղուած, յորդորելով որ ընդունի Վանայ առաջնորդական տեղապահի պաշտօնը։ Ն. Ս. Օծութիւնը կըրկին եւ կրկին գրած է նաեւ Ս. Պատրիարք Հօր որպէս զի փութացնէ Ներսէս եպիսկոպոսին մեկնումը, ինչ որ Ս. Պատրիարքին եւ Ազգ. Վարչութեան ալ փափաքն է։ Այս պատուաբեր ստիպումներուն վրայ կը յուսանք որ Ներսէս եպիսկոպոս վերջ տայ իր առարկութիւններուն եւ անմիջապէս ճամբայ ելլէ։ Իր փափաքն է եղեր երթալ իբր այցելու հովիւ երթալ Վան եւ ոչ իբր առաջն. տեղապահ. այս երկու պաշտօններուն միջեւ եղած տարբերութիւնը այնքան աննշան է, որ մերժումի պատճառ մը չի կրնար ըլլալ։

Տ. Ներսէս եպիսկոպոս Խառն Ժողովի այսօրուան նիստին հրաւիրուած է վերջնական կարգադրութեան մը համար։

—Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան այս առաւօտ Ֆէնէրի Պատրիարքարանը երթալով յանուն մեր Ս. Պատրիարք Հօր Յունաց Ս. Պատրիարքին որպիսութիւնը հարցուց, որ հիւանդ է։

—Սղերդի առաջնորդական տեղապահ Տ. Փառէն վարդապետ Այնթապէն ճամբայ ելլելով Ուրֆա հասեր է ուրկէ հեռագիր մը ուղղելով Պատրիարքարան յայտնած է թէ իսկոյն կը մեկնի իր պաշտօնատեղին Սղերդ։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը Տիկնանց Խնամակալութեան հետ համագումար նիստ կ'ընէ այսօր Ղալաթիոյ խորհրդարանը, Հիւանդանոցի վերաբերեալ գործերու վրայ խորհրդակցելու համար։

—Պատրիարքարանի յարակից շէնքին վարի յարկին նորոգութիւնները կը սկսին յառաջիկայ երկուշաբթի. այդ շինութեանց աւարտելէն անմիջապէս ետքը, անցագրատան, ելմտական ու համարակալութեան դիւանները այդ շէնքը պիտի փոխադրուին, որուն վերնայարկը յատկացուած է արդէն վարչական, յարաբերական ու արձանագրութեան դիւաններուն։

—Գաւառային ազգատիկ վարժարաններու Խնամակալութիւնը, որ կը վարէր նախկին Միացեալ Ընկերութեան կրթական գործը, հրաժարած ըլլալով, Ազգ. Վարչութիւնը որոշած է ուղղակի Պատրիարքարանի միջոցաւ կատարել տալ գաւառացի ազգատիկ դպրոցներուն մատակարարութիւնը, ինչպէս կը կատարուի արդէն որբանոցներունը։ Ս. Պատրիարք Հայրը պաշտօն յանձնած է՝ Տնտեսական Խորհուրդի անդամներէն Քիւրքճիհանեան եւ Մալըմեան էֆէնտիներուն, ինչպէս նաեւ Պատրիարքարանի պաշտօնէութենէն դիւանապետ Բարթող էֆ. Թելեանի եւ ելմտական տեսուչ Միհրան էֆ. Զօպանեանի՝ ստանձնել այդ խնամակալութեան գոյքերն ու հաշիւները որոնք կը գտնուին Ղալաթիոյ եկեղեցիի շրջափակին մէջ։

— Էնկիւրիի առաջն. տեղապահ Տ. Տաճատ վարդապետի պաշտօնավարութեան մասին թէր ու դէմ հեռագիրներ հասած ըլլալով Պատրիարքարան, Խառն Ժողովը իր այսօրուան նիստին մէջ նկատողութեան պիտի առնէ զանոնք։ Ինչպէս կը յիշուի, Ս. Պատրիարքը նախորդ շաբթուն հեռագրած էր Տաճատ վարդապետին որ մայրաքաղաք գայ, անձամբ բացատրութիւն տալու համար, բայց Էնկիւրիի առաջն. տեղապահն ձայն չելաւ տակաւին։

ՎԵՊԱՅԻՆ ԹՈՒՂԹ

ԱՏՐՈՒՇԱՆ (Յ. Սէթմալեան էֆ.) որուն ինքնատիպ գրուածները ախորժով կարդացուած են միշտ, եւ զոր այսուհետեւ Արեւելքի լաւագոյն աշխատակիցներու շարքին մէջ տեսնելու հաճոյքը պիտի ունենան մեր ընթերցողները, ղրկած է մեզ գեղեցիկ յօդուած մը զոր պիտի հրատարակենք վաղուան թիւով։

Վաղուան թիւով պիտի հրատարակենք նաեւ ԱԼՓԱՍԼԱՆՆի Գաղթականի Նօթերուն Բ. մասը «Վերելք ի Պոլքան», սիրուն եւ սրամիտ ոճով մը նկարագրուած։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան հաշուակալ անուանուեցաւ նոյն պաշտօնարանին հաշուակալութեանց դիւանին տեսուչ Թեվֆիք պէյ, որուն Իւլայի Ա. աստիճան տրուեցաւ։

—Մէքքէի դատաւոր անուանուեցաւ Երուսաղէմի Նաիպ Ֆուատ էֆ.։

—Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Թրիփոլիի սամ. ընդհ. հիւպատոս Մէհմէտ Զէքի էֆ.ի, Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին անդամ Րէշատ էֆ.ի եւ Պէրութի ու Սուրիոյ նահանգաց դատական քննիչ Նիւմէթուլլահ էֆ.ի։ Սալիսէի աստիճան՝ Գայսէրիի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազի օգնական Հասան Բահրի էֆ.ի։

—Միրլիվայութեան աստիճան՝ Հայտար Փաշայի հիւանդանոցին բժշկապետ գնդապետ Ալի պէյի։

—Երզրումի նահանգին ոստիկան-զինուորներու գնդապետ անուանուեցաւ Ահմէտ փաշա, որդի Ալաշկերտցի վախճանեալ Մէհմէտ փաշայի։

—Բ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Բերայի պատժական Բ. դատարանին նախագահ Էմին էֆ.ի եւ բըժիշկ գնդապետ Տօքթ. Պէսիմ Էօմէր ու Վասֆի պէյերու։ Գ. կարգի Մէճիտիյէ՝ Պրուսայի նահանգին կեդրոնական Նաիպ Մէհմէտ Րէշատ էֆ.ի, Եվգաֆի նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդական Էօմէր Էշրէֆ էֆ.ի եւ Ջաթալճայի Նաիպ Մէհմէտ Թեվֆիք էֆ.ի։

—Բ. կարգի Շէֆգաթ՝ կայս. մասնաւոր Արկլին Բ. քարտուղար Էտհէմ պէյի աղջկանը։

ԿԱՆԻ ՊԷՅԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Եղեռնադատ ատեանին հետեւեալ պաշտօնագիրը հրատարակուած է Թուրք լրագիրներու այս օրուան թիւին մէջ.

«Հաֆըզ Էօմէր փաշա, միջահասակ, սեւ մազերով ու մորուքով, ծաւի աչքերով, թխադէմ ու 40 տարեկան, որ 1314 (1898) դեկտ. 9ի չորեքշաբթի գիշերը Բերայի Աղա Ճամիի կողմը Բուշէլի խանի մահալլէպիճիի խանութին մէջ րէվոլվէրի գնտակով Կանի պէյը վիրաւորելուն ու սպաննելուն համար իբր ոճրագործ ամբաստանուած եւ փախած է, տակաւին ձեռք չէ անցուած։ Ուստի պատժական դատավարութեան օրէնքին 371րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, եւ ներկայ պաշտօնագրին հրատարակութենէն սկսեալ, նախագահութեան կողմէ անոր նորէն տասը օր պայմանաժամ տըրուած է. եթէ այդ պայմանաժամին մէջ եղեռնադատ ատեանին չներկայանայ, իբրեւ օրէնքին անսաստող նկատուելով ի բացակայութեան պիտի դատուի, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուի եւ ստացուածքը պիտի գրաւուի, եւ ինքն ալ ո եւ է դատ բանալու իրաւունք պիտի չունենայ։ Անոր գտնուած տեղը գիտցողները պարտական են իմաց տալու եւ դատական-ոստիկանական բոլոր պաշտօնեաներն ալ զայն ձերբակալելու։»

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Թաւրիզ կը հրատարակէ թարգմանութիւնը Պուքրէշի Տէքքաքէա լրագրին մէկ յօդուածին՝ որ կը խօսի Թուրքիոյ ըրած յառաջդիմութիւնները և մանաւանդ օսմ. բանակին զարգացումը, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին ։ Ռումանական լրագիրը կ'ըսէ թէ նոյն իսկ Անգլիացիները որոնք հակառակ քաղաքականութեան մը կը հետեւէին Թուրքիոյ դէմ, կը ջանան վերսկսիլ Թուրքիոյ հետ բարեկամական աւանդական քաղաքականութիւնը ։

ԶԻՆԸՆԿԷՑՈՒԹԻՒՆԸ. — Օսմ. կառավարութիւնը, կ'ըսէ Մոնիդէօ, ծանուցեր է Լահէյի դաշինքին թէ վերապահումով կը հաւանի ընդհանուր զինընկէցութեան Դեսպանախորհուրդին որ պիտի գումարուի Հոլանտայի մայրաքաղաքին մէջ ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Բոլիդիքէ Քօռէսբօնտէնճ կ'իմանայ թէ ուղղամիտ քաղաքականութեան այն բազմաթիւ փորձերը զոր Պ. Կրէքօվի նախարարութիւնը տուած է Բ. Դրան, աւելի բարւոքած են Թուրքիոյ և հարկատու իշխանապետութեան յարաբերութիւնները ։

—Պուլկար կառավարութիւնը ետ կանչեր է Սկիւպի իր առեւտրական գործակատարը, Պ. Րիզով ։

ՔԱԼԻՄՆՈՍ ԿՂԶԻՆ. — Մոնիդէօ կ'իմանայ թէ Արշիպեղագոսի կղզիներու նահանգին կուսակալ Ապէտին փաշայի առաջարկութեամբ՝ Քալիմնոսի գաւառապետութեան համար օգնականի պաշտօն մը հաստատուած, և այդ պաշտօնին կոչուած է Մարկարիթիս Սքլաւանոս էֆ. ։

ՌՈՒՍԻԱՅԻ դեր-ծովակալ Րինով, որ Բորթ-Արթուրի [illegible] ետքը հարկ եղած կարգադրութիւնները ըրած էր հոն, իր պաշտօնը աւարտած ըլլալով առջի օրը Կ. Պոլիս ժամանեց և երէկ առտու Ռուսիա ուղեւորեցաւ ։ Առջի օրը այցելեց Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը ։

ԽՐԻՍՏՈՖՈՐ ԷՖ. ԶՕՂՐԱՖՈՍԻ մարմինը, որ Բերայի Ցունաց եկեղեցին կը գտնուի, մասնաւոր դամբարանի մը մէջ պիտի զետեղուի ։ Պ. Եորկի Քասսիմիս, տնօրէն Զօղրաֆոսի տան և անդամ Թրամուէյի Վարչական Խորհուրդին, մայրաքաղաքս եկաւ այդ դամբարանին շինութիւնը կատարել տալու համար ։

ՓԷՍԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Անցեալ օր ծանուցինք թէ Աւստրիոյ փէսի զանազան գործարանները միանալով մեծ Ընկերութիւն մը պիտի կազմեն և թէ Կ. Պոլսոյ մէջ այդ Ընկերութեան Ներկայացուցիչը պիտի ըլլայ Օռոզտի-Պաք հաստատութիւնը ։ Նորագոյն լուրերու նայելով, այդ միացումը պիտի կատարուի յուլիս 1ին ։ Ընկերութեան դրամագլուխը պիտի ըլլայ 3 1/2 միլիոն ֆիօրին ։ Առեւտրական վարչութիւնը պիտի կատարէ Վիէննայի Օռոզտի-Պաք տունը ։ Կ'ըսուի թէ Ընկերութիւնը մենավաճառ պիտի չվերածէ փէսի առեւտուրը. վաճառականները ըստ առաջնոյն ազատ պիտի ըլլան իրենց առեւտուրին մէջ ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Պանքային նոր շէնքը Իսմաիլիէ թաղին մէջ պիտի կառուցուի՝ ֆրանսական հիւպատոսարանին դիմացը ։ Ծախքը 15,700 ոսկի կը հաշուուի ։

—Նոր ընկերութիւն մը կազմուելու վրայ է Գահիրէի մէջ օթէլներ շինելու համար ։ Վերին Եգիպտոսի և Ստորին Եգիպտոսի քանի մը քաղաքներուն մէջ ալ մեծ օթէլներ պիտի կառուցուին ։

ՍՏԱՆԱՑԷՆ կը գրեն թէ կարմրախտ երեւան ելեր է ։ Արդէն ծաղկախտ ալ ճարակած է և մահեր կը պատճառէ գործաւոր դասուն մէջ ։ Վերջին օրերու ցուրտ օդերը աւելցուցեր են այդ հիւանդութեանց սաստկութիւնը ։

ԺԱՆՏԱԽՏ. — Հիճազի կուսակալութիւնը հեռագրեց Բ. Դրան թէ չորեքշաբթի օրը Ճիտտէի մէջ ժանտախտէ դէպք չէ պատահած ։

—Պոմպէյի մէջ փետր. 7էն 14, ժանտախտէ 826 դէպք ու 710 մահ պատահեր են. 15էն 21, դէպք 855 ու մահ 792. 20էն 27, դէպք 1036 ու մահ 941 և փետր. 27էն մարտ 6, դէպք 1199 և մահ 1029 ։ Կալկաթայի մէջ փետր. 4էն 11, դէպք 2 ու մահ 4 ։ Քուրաչիի մէջ փետր. 8էն 21, դէպք 31 ու մահ 26 ։ Հնդկաստանի փոխարքան հեռագրած է Կ. Պոլսոյ անգլիական դեսպանին թէ Տաքքայի ու Ֆարիտբուրի շրջակայ երկու գիւղերու մէջ ժանտախտ երեւան ելած է ։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Ջաթալճայի հաշուակալութեան Ա. քարտուղար Հիւսնի էֆ. ։

ԵՄԷՆԻ նահանգին կեդրոնական հեռագրական թելը մինչև Խոմրան գաւառակը պիտի երկարի ։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՀԱՆՔԵՐԸ. — Անատոլուի նահանգաց ընդհ. քննիչ Շաքիր փաշա տեղեկագրած էր որ Էրզրումի նահանգին մէջ երեւան հանուած ածուխի հանքերը տեղւոյն թաղապետութեան կողմէ շահագործուին ։ Ձեռնհաս իշխանութիւնը որոշեց որ այդ մասին հարկ եղածը ապագային նկատողութեան առնուելու պայմանաւ, տեղւոյն թաղապետութիւնը, բոլոր ծախքերը իր վրայ ըլլալով, փութով կարող ճարտարագէտ մը ղրկէ հոն, մէկ անգամէն վճարելի չորս հազար դրշ.ի վարձքով մը ։

ՍԱՄՈՍԻ Նախորդ իշխան Միլտիադիս պէյ իր յաջորդին Բոսթաքի էֆ.ի ժամանումէն ետքը ճամբայ պիտի ելլէ ։

ԴԱՏԱՐԿԱՊՈՐՏՆԵՐԸ. — Ձեռնհաս իշխանութեան հրահանգ տրուեցաւ որ Թուրք-Յունական հաշտութեան դաշնագրին 6րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, օրինական գործողութիւնները կատարուին դատարկապորտներու նկատմամբ ։

ԲԱՐԱՓՆԵՐԸ. — Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղը որ նկատողութեան առած է քարափներու սակացոյցը քննելու պաշտօնով Խարիճիէի մէջ կազմուած յանձնաժողովին տեղեկագիրը, զանազան կէտերու մասին բացատրութիւն ուզեց [illegible] գործոց նախարարութենէն ։

ՊՈՒԽԱՐԱՅԻ Էմիրը որ այս տարի ուխտի համար Հիճազ պիտի երթար, յառաջիկայ տարուան յետաձգեր է այդ ուխտագնացութիւնը ։

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՅԻՆ նորոգութեան հաշիւները կը քննուին հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնարանին մէջ կազմուած յանձնաժողովի մը կողմէ ։

ՕՏԱՐ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. — Ինչպէս յայտնի է, կայս. կառավարութիւնը արգիլեց օտար վիճակահանութեանց տոմսերու շրջաբերութիւնը ։ Արդ. նոյն տոմսերէն գնողները, կ'ըսէ Իգտամ, այդ արգելքին վրայ դիմեր են զանոնք իրենց ծախողներուն և ստակնին ետ պահանջեր են, բայց վաճառողները պատասխաներ են թէ այդ տոմսերուն արգիլուելովը իրենց գործերը խանգարուած ըլլալով, պիտի չկրնան իրենց դրամները ետ տալ ։ Ասոր վրայ տոմս գնողները ձեռնհաս իշխանութեան դիմեր են, որ ծանուցեր է թէ իրենց աղերսագիրները, ըստ օրինի, նկատողութեան չեն կրնար առնուիլ ։

ԽՃՈՒՂԻԻ ՏՈՒՐՔ. — Պետական Խորհուրդը հաւանեցաւ Անատոլուի նահանգաց ընդհ. քննիչ Շաքիր փաշայի մէկ տեղեկագրին՝ որով առաջարկած էր թէ գիւղերու պահապանները ազատ ըլլան խճուղիներու շինութեան մասնակցելու տուրքէն ։ Կայս. Իրատէ մը վաւերացուց Պետական Խորհուրդին կողմէ այդ մասին պատրաստուած տեղեկագիրը ։

ՊԷՐԼԻՆԻ մէջ մայիսին գումարուելիք բժշկական համաժողովը, որուն օսմ. կառավարութիւնն ալ հրաւիրուած է, թոքախտի նկատմամբ գիտական քննութիւններ պիտի կատարէ ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը վճարեց այն գումարը որ յատկացուած է իրենց զինուորական ուսումը կատարելագործելու համար Գերմանիա ղրկուելիք օսմ. սպաներուն ։

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ գանձուն հասոյթի նոր աղբիւրներ ցոյց տալու նպատակով մատուցուած զանազան ծրագիրները որոնք Ներքին գործոց պաշտօնարանին մէջ կազմուած յանձնաժողովի մը կողմէ կը քննուէին, ղրկուեցան Պետական Խորհուրդի քաղաքային ճիւղին ։ Այդ ծրագիրները զատ զատ պիտի քննուին և ընդունելի դատուածները մօտերս գործադրութեան պիտի դրուին ։

ՊԱՏՈՒԱՍՏ. — Համիտիէ անկելանոցին բոլոր պաշտօնեաները ու սպասաւորները, խելամ ու ոչ-խելամ պատսպարեալները և 470 տղաք պատուաստուեցան ։

ԱԿԱՆԱԿՈՒՌ ԾԽԱՓՈՂԸ. — Բարեգործական Պազարին վիճակահանութեան ականակուռ ծխափողը շահեր է Ոստիկանութեան Դրան լումայափոխներէն Խաչամողլու Րաֆայէլ էֆ. ։

ՆԷՎՐԷՔՈՓԻ (Սէլանիկ) Սմարգէ գիւղին մէջ Իվան Վանչէվ անուն մարդ մը սպաններ է Եանաքի Թէմէլի անուն յոյնը ։ Տեղական կառավարութիւնը քննութեան ձեռնարկելով, ոճրագործը ձերբակալեր է ։

ՍԿԻՒՊԻ զօրաբաժինին Նախորդ հրամանատար Թէվֆիք փաշա Սկիւպէն Սէլանիկ դացեր է ։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ վերջերս մեռած Քիրէճի օղլու Տէսբինա անուն յոյն կին մը հարիւր օսմ. ոսկի կտակեր է Իզմիրի Համիտիէ Սինայի վարժարանին ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Ռուս կառավարութիւնը Ս. Աննա պատուանշանին Գ. աստիճանը տուաւ Վիէննայի օսմ. դեսպանատան Գ. քարտուղար Ճէվատ պէյի ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան Պոմպ պահականաւը երկու օր մարզանք կատարեց Մարմարայի մէջ և առջի օրը վերադարձաւ ։ Երէկ իրիկուն նորէն Մարմարա գնաց նոյն նպատակով և կիրակի Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի դառնայ ։

ԲԵՏԷՐՍՊՈՒՐԿԻ օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ դեր-հազարապետ Էնվէր պէյ երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարար Զիւհտի փաշա որ քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով երէկ իր պաշտօնատեղին գնաց ։

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ երէց Լուհման որ Անատոլուի կողմը ուղեւորութիւն մը կատարած ու վերադարձած է, նամակ մը ուղղելով Սապահի, շնորհակալութիւն յայտներ է Սըվազի կուսակալին և Թօքատի ու Ամասիայի կառավարիչներուն կողմէ իրեն նկատմամբ եղած սիրալիր ընդունելութեանց և ընծայուած դիւրութիւններուն համար ։ Երէց Լուհման ըսեր է նաեւ թէ իր այդ ուղեւորութեանը միջոցին ամէն տեղ փայլած է Օսմանցիներու հիւրասիրութիւնը ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆԻ միջեւ ասկէ վերջը շաբաթը երեք անգամ ճեպընթաց կառախումբ պիտի երթեւեկէ ։ Այս որոշումը տրուեր է Բէլճիքայի մէջ երկաթուղիներու զանազան վարչութեանց տնօրէններուն մէկ գումարմանը պահուն ։

ՏԷՖԹԷՐՏԱՐՆԵՐ. — Գասթամոնուի ու Մանասթըրի Ելմտական Նախորդ քննիչ Մէհմէտ Րաղըպ պէյ Էտիրնէի տէֆթէրտար անուանուեցաւ ։ Էտիրնէի տէֆթէրտար Սիւլէյման Շաքիր պէյ ալ Էրզրումի պիտի փոխադրուի ։ Պասրայի տէֆթէրտար անուանուեցաւ Մանիսայի հաշուակալ Ալի Րիզա պէյ, որուն յաջորդեց Երզնկայի Նախորդ հաշուակալ Զիհնի պէյ ։

ՎԱՆԱՅ մէջ փետր. 9ին առաջին անգամ ըլլալով ձիւն տեղացեր է ։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՎՐԷԺԽՆԴՐՈՒԹԻՒՆ. — Բրիմթինայի մէջ (Ռուսիա) գիւղացի մը ուզեր է ամուսնանալ կնոջ մը հետ, բայց չեն տուեր և ծերունիի մը հետ ամուսնացուցեր են զայն ։ Գիւղացին որոշեր է վրէժ լուծել. օր մը լեռը հանդիպեր է այդ ծերունիին. անմիջապէս թեւերը կապելով պեխերը, մօրուքը ու յօնքերը ածիլեր, բերանը սերկեւիլով մը թխեր և բոլորովին մերկացնելէ ետքը հոն թողուցեր ու փախեր է ։ Տեղական կառավարութիւնը իմանալով խուզարկութեան ձեռնարկեր է այդ գիւղացին ձերբակալելու համար ։

ԲԵՐԱՅԻ մէջ մէկ ու կէս տարեկան տղայ մը կանանչ գոյնով բուրդ կլլելով թունաւորուեր ու մեռեր է ։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ կամուրջին առջեւ, երէկ առտու ժամ 2ին, մակոյկ մը Մախսուսէի երկու շոգենաւերուն միջեւը մնալով խորտակուեցաւ ։ Մակոյկավարը Նիքոլա ազատուեցաւ ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Ղալաթիոյ երգեցիկ սրճարաններէն մէկուն սպասաւորը, 28 տարեկան Եանի, երէկ գինով վիճակի մէջ ինքզինքը վիրաւորեց դաշոյնով. թէեւ անմիջապէս հիւանդանոց տարին, սակայն քիչ ետքը մեռաւ ։

ՀՐԴԵՀ. — Այս առտու ժամ 12ին Մալթէբէի կողմերը, Պարթալի մօտ խրճիթ մը այրեցաւ ։

Պ. ՍԷԶԱՐ ԹՈՄՍԸՆ

Պ. Սէզար Թոմսըն, նշանաւոր ջութակահար մը որ Եւրոպայէն մայրաքաղաքս եկած է, յառաջիկայ կիրակի գիշեր նուագահանդէս մը պիտի տայ Թէութոնիայի սրահին մէջ, աջակցութեամբ Օր. Լիւսի Լասքուռնեայի և Տէլլասուտա պէյի ։ Մէյերպէրի, Շոբէնի, Ռիւպինշթայնի, Լիսթի ու Բականինիի երաժշտական լաւագոյն կտորները պիտի նուագուին ։

ԱԶԴ

Հանրային Պարտքի Վարչութեան

Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ 200 թոնօ Ա. տեսակէ Քարտիֆ հանքածուխի հայթայթումը, վերջնական նուազուրդէն 8 օր ետքը յանձնելի՝ վարչութեան կեդրոնը, Պոլիս ։ Յանձնուած հանքածուխերը պիտի կշռուին Հանրային Պարտքի կեդրոնին մէջ ։ Առժամեայ նուազուրդը պիտի փակուի մարտ 8/20, ժամ 9ին (Ը. Թ.) և հինգ օր պայմանաժամ պիտի տրուի 100ին 3 զեղչի մը համար ։ Վերջնական նուազուրդը որոշուած է մարտ 13/25 օրը, ժամ 9ին, վարչութեան կեդրոնատեղին ։

2—8 Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ԹՂԹԱԲԵՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Մարտ 14ի թերթերէն)

ԹՈՒԼՈՆԻ ԱՐԿԱԾԸ. — Թուլոնի թաղապետական վարչութիւնը կը հերքէ այն լուրը՝ որուն արձագանգ եղած էին քանի մը թերթեր, ըսելով թէ 10 հատ դիակներ ալ գտնուած են փլատակներուն տակէն ։ Մինչև հիմա գտնուած ու թաղուած մեռեալներուն ճիշդ թիւն է 54 ։ Ասոնցմէ զատ կան նաև երկու հոգի՝ որոնց մարմինը իրենց բնագաւառը ղրկուած է ընտանիքներնուն խնդրանքով ։ Ուրիշ եօթը հոգի ալ կը կարծուի թէ մեռած են արկածին պահուն՝ բայց դեռ անոնց դիակը չէ գտնուած ։ Այսպէսով, արկածին զոհերուն պաշտօնական թիւը կը հասնի 63ի. իսկ վիրաւորեալները՝ որոնք կը դարմանուին հիւանդանոցներու, վարժարաններու և կամ տուներու մէջ, 150 հատ են ։ Փլատակները մաքրելու գործողութիւնը՝ որ պահ մը ընդհատուած էր, նորէն սկսաւ ։ Թաղապետութիւնը մինչև հիմա իբրև նպաստ տուած է 120,000 ֆրանք ։

ՏԷՌՈՒԼԷՏ-ՀԱՊԷՌԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Բաար, աւարտելու վրայ է իր քննութիւնը՝ Ռէօյլիի զօրանոցին միջադէպերուն վրայ ։ Ամբաստանեալ երեսփոխանները միշտ յարաբերութեան մէջ են դրսի հետ և ամէն օր բազմաթիւ բարեկամներու այցելութիւնը կ'ընդունին ։ Դատական իշխանութեան քննութեանց արդիւնքը կ'ըսեն թէ նպաստաւոր պիտի ըլլայ ամբաստանեալներուն նկատմամբ. բայց ասոնք միշտ կը ծանրացնեն իրենց վերագրուած յանցանքը ։ Խնդիրը իր արդի վիճակին մէջ կատարեալ առեղծուածի մը երեւոյթը առած է ։

ԱՒՍՏՐԻԱ ՉԻՆՈՒ ՄԷՋ. — Աւստրիական քանի մը թերթեր՝ մասնաւորաբար Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ և Ֆրէմտէնպլաթ, չինական խնդրին առթիւ այնպիսի ընթացք մը բռնած էին, որ ասկէ ծնունդ առած կրնայ համարուիլ այն տարաձայնութիւնը որուն համեմատ իբր թէ Աւստրիա ալ նաւահանգիստ մը պիտի գրաւէր Չինաստանէն ։ Այս տարաձայնութիւնը՝ ինչպէս յայտնի է, հերքուեցաւ ։

ՓԻԼԻՊՊԻՆԵԱՆՆԵՐԸ. — Սպանիական կղերական միաբանութիւնները մերժած են սպանիացի գերիներու ազատման նպաստել, առարկելով թէ դրամ չունին ։ Զօրավար Րիոս՝ Մանիլայի սպանիական հրամանատարը՝ հրաժարական տուաւ, գերիներու ազատման խնդրին առթիւ Մանիլայի արքեպիսկոպոսին բռնած ընթացքին համար. Նոր հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ զօրավարը ետ առած է իր հրաժարականը ։ Գերիներու վիճակը միշտ միեւնոյնն է. Ակուինալտոյի խնդրած ահագին փրկանքին համար, սպանիական կառավարութիւնը դեռ որոշում մը չէ տուած ։

—Օթիս զօրավարը հեռագրեր է ամերիկեան կառավարութեան թէ չի կրնար երաշխաւորել Մանիլայի մէջ գտնուող ամերիկացի սպաներու ընտանիքին ապահովութիւնը. պատերազմական նախարար Պ. Ալճէ, այս հեռագրին վրայ ծանոյց թէ ալ թոյլ չպիտի տայ սպաներուն, որ իրենց ընտանիքն ալ հետերնին տանին ։

ԷՍԹԷՐՀԱԶԻԻ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. — Պատերազմական նախարար Պ. տը Ֆրէյսինէ յայտարարեց թէ Էսթէրհազիի յայտնութեանց հանդէպ հարկ չի կար ձեռնարկել այն քննութեանց՝ զորս խնդրած էին Բիյիօ և Կոնզ զօրավարները ։ Պատերազմական նախարարը կ'աւելցնէ թէ պաշտօնանկ եղած սպայի մը ամբաստանութեանց մասին, երկու զօրավարները պէտք չունին բացատրութիւններ տալու ։ Այն օրը միայն՝ ուր պատերազմական նախարարին անձնապէս ձեռնարկած քննութեանց մէջ ո՛ և է ամբաստանիչ պարագայ մը երեւան ելլէ իրենց մասին, պիտի կանչուին բոլոր միւս ամբաստանեալներուն պէս ։ Զօրավար Կէռիէ ալ, պաշտօնական վաւերագիրներու հետ յիշատակագիր մը ուղղեց Վճռաբեկ Ատեանին՝ որուն մէջ կը հերքէ Էսթէրհազիի յայտնութեանց մէջ իր նկատմամբ բոլոր ըսուածները ։

ՕՐԼԷԱՆԵԱՆՆԵՐԸ. — Մանսէն կը հեռագրեն թէ մայր եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցած պատարագի մը միջոցին, արքայական կուսակցութեան պատկանող անձեր «Պապին Քրիստոնէականը» վերնագրով գրքոյկ մը սկսան բաժնել եկեղեցիին մէջ գտնուող ժողովուրդին. Գրքոյկը բուռն յարձակումներ կը պարունակէր Ֆրանսայի Հանրապետական վարչութեան դէմ ։ Պատարագիչը սակայն, Մանսի արքեպիսկոպոսին կողմէ յայտարարեց թէ Պապը բնաւ չի համակրիր այդ տեսակ արարքներու և թէ ջերմապէս կը յանձնարարէ որ Ֆրանսայի ամէն կաթոլիկ անհատ յարգէ երկրին արդի կառավարական ձեւը ։

Հեռագիր

ՎԻԷՆՆԱ, 15 մարտ. — Բոլիդիքէ Քօռէսբօնտէնճ Բեդերսպուրկէն առած հեռագրով մը կը հերքէ անգլիական լրագիրներուն այն լուրը թէ Ռուսիա որոշած ըլլայ աւելցնել Բորթ-Արթուրի և Թալիէն-Ուանի իր զօրքերուն թիւը ։ Վիէննական թերթը կ'ըսէ թէ Ռուսիա բնաւ այդ տեսակ բան մը մտքէն չէ անցուցած ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Քուպայէն դարձող սպանիացի զինուորներ նորէն աղմուկ յարուցին Վալէնսիայի ու Թարակոնէի մէջ՝ իրենց յետնեալ ամսաթոշակները պահանջելով ։

—Ալիքանթէի մէջ և ուրիշ տեղեր մեծ ողողումներ պատահեցան ։ Քանի մը քաղաքներ ջուրերու մէջ կը գտնուին ։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ. — Առջի օրը մեկնած փոխադրանաւով մը երեք միլիոն տոլար Քուպա ղրկուեցաւ իբրեւ փոխառութիւն ։

ՎԻԷՆՆԱ. — Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ կը հերքէ այն լուրը թէ Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ գաղտնի խորհրդակցութիւն մը կը կատարուի ։ Այդ լուրը առաջ եկած է Լոնտոնի ֆրանսական դեսպանին Բարիզ երթալէն ։

ՄԱՆԻԼԱ. — Ամերիկեան զինուորները քանի մը թնդանօթով յարձակում մը ըրին Մանիլայի շրջակայ բլուրները պատսպարուած բնիկներուն վրայ ։ Սաստիկ ճակատամարտ մը ետքը բնիկները պարտաւորուեցան նահանջել ։ Ամերիկացիները տիրեցին այդ բլուրներուն ։ Բնիկներէն շատ մարդ սպաննուեցաւ ։ Ամերիկացիներուն կորուստը քիչ է ։

—Օթիս զօրավարը թող չտուաւ որ սպանիացի գերիներուն ազատման համար բանակցութիւն կատարուի, վասն զի կը կարծէ թէ Փիլիպպեանց բնիկները եթէ քանի մը միլիոն տոլար փրկանք ձեռք անցընեն՝ անմիջապէս սպառազինուելու պիտի ձեռնարկեն ։

ՍԻՐԱԿՈՒՍԱ. — Անգլիական թորփիլանաւ մը որ Ցունաստանէն հոս հասաւ, ճամբան սաստիկ փոթորիկի բռնուելով, ահագին ալիք մը քշեր տարեր է սպայ մը ու եօթը նաւազ ։ Թէեւ շատ աշխատուեր է ազատելու, սակայն կարելի չէ եղեր ։

ՊՈՌ-ՍԱՅՏ. — Ռիտլի Հոլ շոգենաւը ընկղմեցաւ Սուէզի ջրանցքին մէջ. շոգենաւին ընկղմելուն պատճառաւ հաղորդակցութիւնները դադրած են և շատ մը ուրիշ շոգենաւեր կը սպասեն ջրանցքին բերանը ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 16 մարտ. — Գերման կայսրութիւնը չընդունեց Պ. Սէսիլ Րոտսի ծրագիրը, որ է Գահիրէէն մինչև Գլուխ Բարեյուսոյ անգլիական երկաթուղի մը շինել, արեւելեան Ափրիկէի գերման գաղութներուն մէջտեղէն անցնելով ։ Պ. Սէսիլ Րոտսի միւս ծրագիրը, հեռագրական թել մը շինել Գահիրէէն մինչև Գլուխ Բարեյուսոյ, ընդունուեցաւ ։

ԲԵՏԷՐՍՊՈՒՐԿ. — Կը հերքուի այն զրոյցը թէ Պէլկրատի ռուս դեսպան Պ. Եատովաքի ետ պիտի կանչուի ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սպանիոյ պաշտօնաթերթը հրատարակեց խնամակալ-թագուհիին հրամանագիրը որով Խորհրդարանը կը լուծուի ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Դաշնակցային Խորհուրդը հաւանեցաւ Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովին լուծմանը ։

—Երեսփ. Ժողովը կատարեց երրորդ ընթերցումը կառավարութեան զինուորական ծրագրին ։ Կաթոլիկ կուսակցութեան պետ Պ. Լէպէր յայտարարեց թէ իր կուսակցութիւնը պիտի քուէարկէ կառավարութեան առաջարկած իրաւախոհութիւնը թէ բանակին զօրքերուն թիւը այն ատեն աւելնայ, երբ ներկայ հնգամեայ շրջանը աւարտելուն հաստատուի թէ զօրքերու արդի թիւը անբաւական է ։ Այս իրաւախոհութիւնը, ազատականներուն կողմէ ալ ընդունուելով, քուէարկուեցաւ 189 քուէի առաւելութեամբ ։

Տես Դ. երես՝ Պայքլ Հասուլի հրատարակութիւնները ։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

5 Մարտ 1899

Կ. ՊՈԼԻՍ. — Ծանրաչափ 763.
Ջերմաչափ 9.

Օդը պայծառ ։
Կէս օր. — Ժամը 5.47 ։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	7
Սելանիկ	—	8
Իզմիր	—	5
Հալէպ	—	—
Էնկիւրի	—	1
Պրուսա	—	9
Արխանգէլ	27	—
Բեդերսպուրկ	4	—
Մոսկուա	12	—
Բարիզ	—	3
Վիէննա	—	3
Օտեսա	—	6
Սոֆիա	—	0
Աթէնք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ. — Հանդարտ ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Օ. Ո.	25	22 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	23
Ամէնէն վար գին	»	25	22
Ռումէլիի երկթ. զօղ.	Ֆր.	123	37
Ամէնէն բարձր գին	»	123	75
Ամէնէն վար գին	»	123	87
ԲԱՑՈՒՄ 5 Մարտ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ	Օ. Ո.	25	19 1/2
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	123	37
Օսմանիէ		411	50
Ռէժի		295	
Օսմ. Պանքա		12	75
Քրէտի Ժէնէրալ Օթոմ.		6	20
Երկրագործական Պանքա		7	
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօր	Ա. Ո.	4	20
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթ.		730	—
» ժուիսանս		232	—
» պարտաթ.	Ֆր.	562	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	298	50
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	471	—
ՍԹԻԼԱՆՑ			
Քոնսոլիտէ ութ օրուան	Օ. Ո.	—	—
» մէկ ամսուան	»	—	—
Ռումէլ. երկթ. ութ օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	19
Անգլիական ոսկի	»	110	04
Ռուս էմբէրիալ	»	80	20
Քրիմիէ	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	64	30
Ռուսալի եղբարամ	Օ. Ո.	8	55
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	32
» » » չէք	»	110	22
Բարիզ » »	Ֆր.	22	98 3/4
» » » չէք	»	22	76 1/2
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	56
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	10	91

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Մարտ			
Օսմ. Քոնս. Սերի Ա.	Ա. Ո.	—	—
» » » Բ.	»	46	50
» » » Գ.	»	27	10
Դ.) բաց.	»	23	06
) գոց.	»	23	06
Փոխառութիւն Գասապա	»	84	—
Օսմ. 3 1/2 %	»	78	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12	75
Այտընի երկաթուղի	»	11	50
Եգիպտական Միացեալ	»	107	75
Անգլ. Քոնսոլիտէ		113	50
Հելլենական 5 %	»	41	50
Մոնոբոլ հելլենական 4 %	»	50	25
Ռանթ » 4 %	»	38	—
Թուրք. փոխառ. 6 % 1888	»	93	—
» Նոր » 6 % 1892	»	94	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	420
Դրամադեղչ	»	3	—
ԲԱՐԻԶ, 16 Մարտ			
Օսմ. Քոնս. Սերի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	30
) գոց.	»	23	20
» » » Բ.	»	47	—
» » » Գ.	»	27	20
Օսմանիէ	»	411	75
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	124	25
Օսմ Ռէժի	»	295	—
Օսմ Կայս Պանքա	»	573	—
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	102	35
Քրէտի Լիոնէ	»	902	—
Պանք տը Բարի	»	— —	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	95	40
Սպանիական արտաքին	»	59	40
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	170
Դրամադեղչ	»	03	—
ՊԷՐԼԻՆ, 16 Մարտ			
Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	171	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	93	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	350
ՎԻԷՆՆԱ, 16 Մարտ			
Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	02
» Լոնտոնի վրայ	»	120	95
Ռումէլիի երկաթուղի	»	64	20
Օսմ. Ռէժի	»	137	—

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին
1828
L'UNION
DE PARIS
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն
Ընկերութեան դրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սիմոն էֆ. Քայըքճեան
Կենաց ճիւղին տեսուչ Միհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Թաշտապուրուն
Խան. Օսմ. Պանքային դէմը

ՄՈԴԱԿԱՆ ՀՐԱՊՈՒՐԻՉԸ

Շատ անգամ խանութի մը կամ վաճառատան մը ապրանքներէն աւելի, Բաքլըաներն են որ յաճախորդը իրենց կը քաշեն. [illegible] անցորդը խանութին ճակատը կամ [illegible] զարդարուն գիրերէն հրապուրուած ներս կը մտնէ ո՛և է ապրանք մը կամ նիւթ մը գնելու համար ։

Բոլ Զրաք նկարչատունը, որ հաստատուած է Ղալաթիա, Տէմիր խան, 26, ամէնէն աւելի կրնայ գոհացնել այդ կարեւոր պէտքը, կը շինէ ամէն տեսակ Բաքլըաներ, ոսկեզօծ և արծաթազօծ, դէնէթի, փայտի կամ թիթեղի վրայ շատ գունագեղութեամբ նկարելով գիրեր, զարդագիրներ, քանդակներ և ցինանշաններ, հիանալի ճաշակով մը և շատ դիւրամատչելի գիներով. Բոլ Զրաք նկարչատունը կը պատրաստէ նաև ամէն տեսակ պատկերներ (գարտգօլէմ) ամենակատարեալ նմանութեամբ ։

Դիմեցէք, ամէնէն աժանն է և ամէնէն գեղեցիկը ։

[illegible]

ՏԻՐ Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէճէ միւպայաա օլընաճագ Թրիքօթէ չէքերլէ գահվէնին մահը հալը բուլունին օնպէշինճի բազար իրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն իթաէա թալիպ օլանլարըն էվվէլ մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհաէթ տօգուզա գատար Խազինէի միւշարիլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլընուր ։

Ֆի 3 մարթ, սէնէ 315

1—3

ԻԼԱՆ

(Բօսրա վէ բէյկէրաթ ճէզաէրինտէն)

389 դրշ. պէհէր չիֆթի թէլլաթին խուրճ, 200 դրշ. պէհէր ատէտի թէլլաթին հէյպէ, 80 դրշ. պէհէր ատէտի պէօյիւք սախթիեան էմանէթ չանթասը, 60 դրշ. պէհէր ատէտի քիւչիւք սախթիեան էմանէթ չանթասը, 100 դրշ. պէհէր ատէտի դուլլը չանթա, 19 դրշ. 5 փրյ. պէհէր ատէտի պիր նումէրօլը պէգ չուվալ, 15 դրշ. 30 փրյ. պէհէր ատէտի իքի նումէրօլը պէգ չուվալ, 12 դրշ. 35 փրյ. պէհէր ատէտի իւչ նումէրօլը պէգ չուվալ, 9 դրշ. 20 փրյ. պէհէր ատէտի պիր նումէրօլը պէգ չանթա, 6 դրշ. 20 փրյ. պէհէր ատէտի իքի նումէրօլը պէգ չանթա, 4 դրշ. 30 փրյ. պէհէր ատէտի իւչ նումէրօլը պէգ չանթա, 2 դրշ. 25 փրյ. պէհէր ատէտի տէօրթ նումէրօլը պէգ չանթա, 6 դրշ. պէհէր ատէտի գանավաչօ չուվալ ։

Տէրսաատէթ վէ ումում թաշրա բօսթախանէլէրի իչիւն [illegible] թալիպ օլանլարըն [illegible] սաաթ [illegible] ալթըտան [illegible] կէլմէլէրի իլան օլընուր ։

Ֆի 4 մարթ, սէնէ 315 28

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1.000.000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան մէկ՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի գումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ փաստ ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասներուն համար։

ESTABLISHED 1782

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուած, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ առորագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒԻՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա Գանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1

ԳԱՑՊԼ ՀԱՈՒՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Տղայոց Աւետարեր, ամսաթերթ պատկերազարդ, տարեկան բաժանորդագին 6 դահեկան։ Կը պարունակէ զանազան տեսակ պատկերներ նաեւ բարոյական և հրահանգիչ մանր յօդուածներ։ Շատ օգտակար ամէն պզտիկի։

Հաւաքումն վկայութեանց, երես 488, գին 4 դահեկան։

Ներածութիւն (մասն Ա.) երես 318, գին 10 դահեկան։

Ներածութիւն (մասն Բ.) երես 200, գին 7 դահեկան։

Բառարան Ս. Գրոց, երես 635, գին 20 դահեկան։

Պատմական ապացոյցք Քրիստոսի Յարութեան, երես 72; գին 20 փարա։

Քննութիւն «Մերոսի», երես 137, գին 1 դահեկան։

Քրիստոնէութիւն եւ հրաշք զարդիս, երես 75, գին 20 փարա։

Յանուն Նորա, երես 206, գին 4 դահեկան։

Պատմութիւն բարեկարգութեան, երես 862, գին 28 դահեկան։

Կը ծախուի Պօյալ-Հաուսի գրատան մէջ ի Ֆինճանճըլար Եօգուշու։ 173

ԲԱԶԼ

Մեծ հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձից Սթամպօլ Մահմուտ փաշա Ապուս Էֆէնտի, Եէնի Ջարշի թիւ 5-6.

Վաճառատունս՝ իր առաջին եռամեայ շրջանին մէջ արդեամբ ցոյց տուաւ թէ իր խոստումներ գործադրելու կարող էր եւ հազարաւոր ազգային յաճախորդաց կողմէ քաջալերուած և փորձառութեամբ տեսնելով թէ արդէն հասարակութենէ այնքան լաւ ընդունելութիւն կը գտնէ որքան աւելի խնամեալ եւ ճաշակաւոր ի վաճառ հանէ իր հանդերձներն, այսօր կը համարձակի՝ թէ իր նեղ պաստրւ ընտրութեամբ և թէ գործաւորաց վարպետութեան տեսակէտով յայտարարել թէ՝ գեր ի վեր է հրապարակիս բոլոր հանդերձեղինաց տներէ և այնպիսի գնեով որ յանձնարարեալ դիտաւոց չափ լաւ ձեւուած և ճաշակաւոր լինելով հանդերձ, 40 0/0 չափ մը պիտի գտնեն վաճառատունս պատուաւորողները։

Բազլի հիմնադիրը, հրապարակիս ծանօթ չուխայի վաճառատան մը տէրերն լինելով, իրենց նպատակն եղած է տիպար հայ գործարան մը պատրաստել և միանգամայն չուխայի պաշարումն բաւձրայնել մեծաքանակի փոքրիկ շահով մը, յանձնորդաց թողլով բոլոր արհեստական շահերն. մեծ առաւելութիւն մը զոր բոլոր իր փոքրիկ մրցակիցներն անկարող են ցոյց տալ։ Ահա Բազլի անմրցելիութեան գըլխաւոր գաղտնիքը։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ Թիւն 2 ղրուշ 112

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Ըը Բէյթիէ փողոց (Պուլվառ տէ գ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նօդր-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Փր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 Փր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Փր., 1897էն 1,424,000 Փր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կըպատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իրրեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու եռ տարուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Յ. ՈՒ. ՀՈՒԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եռաձի Բոլու Պէյի դիմաց)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենապատշաճ ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. ոսկեդիր եւ ճերմակ ճենապակիով ամբողջապէս.

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիւտացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, ոսկիէ, ճենապակիէ եւ այլն։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թեթեւացիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ արդիւններու միջոցաւ, առանց ցաւի առաջնահերթութիւն.

Յ. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (Թռչնե կեր օր) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Թռչնե կեր ժէքը) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաւառացիներ կրնան գրել իրենց ընակարանն, Թիւ 1 Թէլեֆոն ...

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ԹԷՕԴՈՐ ՍԹԵՖԱՆ

Հէրմէն Խան, Թիւ 2—3, Վօյվոտա փողոց, Ղալաթիա.

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է աս, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

ՔՆՆԻՉ ԹԷՕԴՈՐ ՍԹԷՖԱՆՈՒ

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իբօֆօսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՏԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատար ի Կ. Պօլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԼ

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
— —	6 50 Պէշիկ.	— —	7 40 Պշկ.
— —	7 50 Պէշիկ.	— —	8 20
12 30 Պէշիք.	8 50 Եշ. Պ.	— —	9 —
1 5	9 35	1 15 Պէշիք.	9 40
2 —	9 45 Ֆէրպ.	2 15	10 15 Գզկ.
2 30	10 15 Պէշիկ.	3 5	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 35 Գզ. Գպ.	3 — Վոսփոր	10 40 Գզկ.
3 45 Ֆէրպ.	11 — Գզկ.	3 35	11
3 30	11 — Ֆէրպ.	4 — Գապ.	11 30 Գզկ.
4	11 20	4 30	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 30 Ֆէրպաօթ	11 50
5 —		5 5	12 15
5 15 Ֆէրպ.		5 40 Պէշիկ.	
5 30		5 45 Ֆէրպաօթ	
5 50 Պէշիք.		6 15 Պշկ.	
6 15 Պէշիք.		7 — Գզկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
— —	6 15 Պէշք.	— —	7 5 Պշ.
— —	6 50 Պշքթ.	— —	7 40 Պշք.
12 30 Պշկ	8 — Պշքթ.	— —	8 20
1 15	8 45	1 15 Պշկթ.	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ.	2 45	10 15
3 30	10 15	3 —	10 30 Ֆէրպ.
3 45 Ֆէրպ.	10 35	3 35	10 45
4	11 — Ֆէրպ.	4 30 Ֆէրպաօթ	11 20
4 45	11 10	4 45 Պէշք.	11 30 Ֆէրպ.
5 15 Ֆէրպ.	11 45	5 30 Պ.	11 45
5 20	12 —	5 45 Ֆէրպաօթ	12 15
5 50 Պէշիկ.		6 15 Պշք.	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 — Հարէմէն Սալաճագ բացի կիր.է)
5 — » » բացի ուր.է
10 10 » »
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
2 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր.է
4 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » անտի Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՓԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 15 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 45 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գպթ. Իւսկիւտար

Ծան.—Ցրը միգամած եղած ատեն շոգենաւները հոծ... [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլիայ և Պոսֆորի միջեւ կանոնաւոր բանող

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Մարտ 20 Սէրքիսի Անատոլուի եզերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄ

Մարտ 21 Սէրքիսի Մարսիլիա ուղղակի։

Պարիզ-Լիօն-Մարսիլիա երկաթուղիէն ուղեւորութեան ի միասին առնելով,

Ա կարգ 245 Ֆրանք
Բ » 175 »

Ուղղակի եւ ապրանքի փոխադրութեան

Նաւաշխեփ, ուղեւորութեան և այլ ամէն գիտութեանց համար

Դիմել առ գործակալատուն
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՍԻԼ
575 Թօփհանէ, քարափին վրայ

ԹՕՆԻՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ունի հետեւեալ շոգենաւերը Լիվերպուլ և Ամերիկայի միջեւ

Անուանք	Թոնոլ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Գաթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2409
Աւրանիա	7288	Ատլաս	2393
Բաւոնիա	5587	Սարակոսա	2168
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2248
Գալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Բրինիաստա	1899
Ալէբբօ	2143	Մորոգգօ	1855
Քէտար	1876	Քամփանիա	12950
Ճէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գատալոնիա	4845		

Շէրբուր շոգենաւը, նաւապետ Բարթինես, Լիվերպուլէն կը մեկնի ընդհանուր վաճառքով դէպի մարտ 17 (Ն. Տ.)։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՈԼԻ գործակալատուն
Thomas C. Joly
Ալէքսանտր խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 571

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 Փր.
Երաշխաւորութեան գումար	82,500,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Ղալաթիա, Քարակէօյ (Թինելի Մուտքի)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՈՐ ՐԷՊԲԷՆ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 14.500.000
Պահեստի դրամ	» 26.504.000
Տարեկան հասոյթ	» 58.937.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակարկի.

Ներավ, 572 Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳՈՒՍՏԱՒ ԼՈՒՏՈՒՆԿԻՆՏՈԸՖ Պոլիս, Պահչէ—Գարու, Անանիտախան. 20 21 22

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով
Որ կը կոչ 2/14 Օգոստ. 1892 (Թուական 9 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա 194

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմըն
Ցակորեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Ընդ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Ջասօլս
Մահմուտ փաշա, Ջարշըլը խան, Թիւ 21

Լ'ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հօեօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլոմոն Նաքօ, » » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քօմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՐՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՅԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հուլլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Գօմօ	1497	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	188
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2908	Կրօատօ	1695	Մարէնկօ	2278	Սաֆֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիպօ	775	Մարտէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տրատօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միկատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասսանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սալէրօ	1200
Գօրոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրաշիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրեվօ	1076	Տրաւօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Քրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրրօ	3827
Զրֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտալօ	5540	Օթելլօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1529	Ժիւնօ	1030	Օնթարիօ	4036	Թօրքինօ	487
Գալիպսօ	1337	Էջեազօ	1481	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1595	Ուրպինօ	2433
Գամէօ	1214	Ֆիտօ	854	Քօլմինօ	2307	Պալէրմօ	1637	Վասկօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Պօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիրալօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1653	Ռիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2398
Ուիսէրօ	1334	Ֆրանցիսքօ	4582	Լէանտրօ	2277	Ռինալտօ	1683	Ուիլսօ	1856
Դլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօզօ	1613	Զէնօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիզանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Տօրօ շոգենաւը, նաւապետ Բէյն, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս հասած է։

Մէթօօ շոգենաւը, նաւապետ Պօյլ, ընդհանուր վաճառքով մեկնած է ամսոյս 6ին և 21ին հոս կ'սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Յ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՉՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւէք խան, Ղալաթիա

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շարթուան Երթեւեկութիւնք

Գշ. 2.14 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 3.15 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Բիրոս)։
Եշ. 4.16 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 4.16 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 5.17 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Պորտօյ, Միջերկրական եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող

Անուանք	Թոնոլ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպիս	2500
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէպըզ	3000	Օսայրիս	2250
Քանոբուս	3000	Քէրա	[illegible]
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	[illegible]
Մեմֆիս	3000	Կարմիոն	1500
Մարիօթիս	2500	Կէտիւէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և Ընկ.
568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրփուլ

ՖՐԵԴ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլ և Արեւելեան միջեւ բանող շոգենաւերը

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնիան	10500	Էճիփշըն	3500
Քէստրիան	10500	[illegible]	3500
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անատոլիան	2500
Թոսգանիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆրիճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինթօ	900
Վալոնիան	3700	Օփօրտօ	850
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ